

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 18.11.1998
KOM(1998) 586 endelig udg.

98/0325 (COD)

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om visse retlige aspekter af
elektronisk handel i det indre marked

(forelagt af Kommissionen)

RESUMÉ

I. MÅLSÆTNING

II. BEHOV FOR EN RETLIG RAMME FOR DET INDRE MARKED

1. Ingen klarhed i de gældende rammer
2. Store økonomiske omkostninger
3. Indvirkning på de europæiske virksomheders investeringer og konkurrenceevne
4. Manglende tillid hos forbrugerne

III. DE BEHANDLEDE SPØRGSMAÅL

1. Etablering som tjenesteyder
2. Kommerciel kommunikation
3. Elektroniske kontrakter
4. Formidleransvar
5. Bilæggelse af tvister
6. De nationale myndigheders rolle og oprindelseslandprincippet

IV. DEN VALGTE FREMGANGSMÅDE

1. Der bør kun reguleres på områder, hvor det er strengt nødvendigt for det indre marked
2. Direktivet bør omfatte alle informationssamfundets tjenester
3. Alle spørgsmål bør behandles i én og samme retsakt
4. Aspekterne af elektronisk handel med tredjelande bør ikke behandles
5. De grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder som udgangspunkt
6. Udarbejdelse af enkle og fleksible rammer under stadig udvikling
7. Sikring af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau

Bilag: Bemærkninger til de enkelte artikler

RESUMÉ

Elektronisk handel giver Fællesskabet en enestående mulighed for at fremme den økonomiske vækst, forbedre den europæiske industris konkurrenceevne og tilskynde til investeringer i innovation og skabelse af nye arbejdspladser. For at kunne udnytte denne mulighed fuldt ud er det dog nødvendigt at afhjælpe de mange retlige hindringer, der stadig hæmmer onlinelevering af tjenester - som er særlig vigtig for den grænseoverskridende handel og de små og mellemstore virksomheder. Dette direktivforslag har til formål at fjerne disse hindringer og dermed sikre, at borgerne og virksomhederne i Den Europæiske Union får fuldt udbytte af udviklingen inden for elektronisk handel i Europa.

I sin meddelelse fra 1997 om elektronisk handel¹ havde Kommissionen fastsat et klart mål, nemlig inden år 2000 at fastlægge en sammenhængende retlig ramme på europæisk plan. Det er hensigten med dette forslag. Det bygger på - og er et supplement til - en række andre initiativer², der ligeledes tilsigter at fjerne de eksisterende retlige hindringer; samtidig skal direktivet sikre overholdelse af almene hensyn, navnlig et højt forbrugerbeskyttelsesniveau. Forslaget vil styrke Fællesskabets stilling under de drøftelser, der føres i internationale organisationer (WTO, WIPO, UNCITRAL, OECD) om visse retlige aspekter af elektronisk handel. Fællesskabet vil således komme til at spille en vigtig rolle under de internationale forhandlinger og yde et væsentligt bidrag ved udarbejdelse af en global politik for elektronisk handel.

Forslaget bygger på de retningslinjer, Kommissionen har fastlagt i sin meddelelse fra 1997. Den har valgt en enkel og fleksibel fremgangsmåde under stadig udvikling og lagt særlig vægt på Internets særlige beskaffenhed, de berørte parter medbestemmelse og selvregulering. Nærheds- og proportionalitetsprincippet er blevet fulgt, idet forslaget alene omhandler spørgsmål, hvor der er behov for handling fra Fællesskabets side. Disse spørgsmål blev allerede fremhævet i meddelelsen fra 1997 og siden hen godkendt af Europa-Parlamentet³. De er gjenstand for drøftelser på nationalt og internationalt plan og for øjeblikket til behandling hos erhvervslivet og de øvrige berørte parter.

På forskellige områder hersker der for øjeblikket usikkerhed om, hvorledes de gældende retsfor skrifter skal anvendes på onlinelevering af tjenesteydelser. Der er modstridende nationale forskrifter i kraft eller til behandling i de enkelte medlemsstater, og der viser sig nu tilmed forskelle i retspraksis. Forslaget har derfor til formål at fjerne de dermed forbundne hindringer for tjenesteydere, der er etableret i Fællesskabet. Det omhandler fem centrale områder, som tilsammen udgør en sammenhængende ramme for den frie bevægelighed for onlinetjenester. Disse

¹ "Et europæisk initiativ inden for elektronisk handel", KOM(97) 157 endelig udg., 16.4.1997.

² Blandt de seneste kan nævnes direktivet om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, om beskyttelse af personoplysninger og om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg samt forslagene til direktiv om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester, om elektroniske signaturer, om ophavsret og beslægtede rettigheder og om e-penge.

³ Europa-Parlamentets beslutning (A4-0173/98) om Kommissionens meddelelse "Et europæisk initiativ inden for elektronisk handel", 14.5.1998.

områder er indbyrdes forbundne, idet der kan opstå hindringer for tjenester i forbindelse med elektronisk handel på alle niveauer (fra salgsfremme og salg af en vare eller tjeneste til bilæggelse af tvister), og de deraf følgende problemer kan ikke løses uafhængigt af hinanden (en tjenesteyders ansvar kan f.eks. ikke fastslås uden at klarlægge vedkommendes etableringssted). Derfor har Europa-Parlamentet i sin nyligt vedtagne beslutning opfordret Kommissionen til at fremskynde forelæggelsen af et forslag til direktiv, hvor disse spørgsmål behandles i sammenhæng.

Der er tale om følgende fem områder:

1) *Etablering som tjenesteyder i forbindelse med informationssamfundets tjenester*

Forslaget afhjælper den aktuelle retsikkerhed herom, idet etableringsstedet defineres i overensstemmelse med principperne i traktaten og Domstolens retspraksis. Det er en væsentlig forudsætning for et velfungerende indre marked. Der er desuden forbud mod særlige godkendelsesordninger for informationssamfundets tjenester og fastsat, at tjenesteyderne skal opfylde bestemte informationskrav for at sikre gennemsigtighed i forbindelse med deres virksomhed.

2) *Kommerciel kommunikation (f.eks. reklamer og direkte markedsføring)*

Kommerciel kommunikation er en væsentlig del af de fleste tjenester i forbindelse med elektronisk handel. Det er derfor vigtigt at klarlægge og lette anvendelsen heraf. I det fremsatte forslag er det således fastlagt, hvad der skal forstås ved "kommerciel kommunikation", ligesom der fastsættes en række krav om gennemsigtighed, som skal skabe tillid hos forbrugerne og fremme en loyal handelspraksis. For at forbrugerne kan reagere hurtigere på uønskede former for kommerciel kommunikation, er det i forslaget fastsat, at kommerciel kommunikation pr. elektronisk post skal være klart genkendelig som sådan. Derudover skal medlemsstaternes nationale retsforskrifter for kommerciel kommunikation tillade, at de lovregulerede erhverv (f.eks. advokater) leverer onlinetjenester, for så vidt det sker i overensstemmelse med de etiske regler. Til det formål skal de faglige organisationer udarbejde passende adfærdskodekser.

3) *Indgåelse af onlinekontrakter*

Elektronisk handel kan ikke nå sin fulde udvikling, så længe indgåelse af onlinekontrakter vanskeliggøres af bestemte, især formelle, krav, som ikke er tilpasset til de givne betingelser. Det skal medlemsstaterne derfor råde bod på i deres nationale lovgivning. Forslaget afhjælper endvidere retsikkerheden, idet det klarlægges, på hvilket tidspunkt en kontrakt i bestemte tilfælde er indgået, uden at det på nogen måde berører kontraktfriheden.

4) *Formidleransvar*

Det er almindelig anerkendt, at man for at kunne lette elektronisk handel må klarlægge, i hvilket omfang tjenesteydere af onlinetjenester er ansvarlige for

transmission og lagring af oplysninger, der stammer fra tredjemand (dvs. virksomhed som "formidler"). For at afhjælpe den aktuelle retsikkerhed og samordne de forskellige fremgangsmåder, der anvendes i de enkelte medlemsstater, er det fastsat, at tjenesteydere ikke har noget ansvar overhovedet, når der er tale om "ren formidling", og at deres ansvar er begrænset, når der er tale om andre former for virksomhed som "formidler". Der tilstræbes afbalanceret hensyntagen til de forskellige interesser med det formål at tilskynde til samarbejde mellem de berørte parter og dermed modvirke faren for ulovlig onlinevirksomhed.

5) *Gennemførelse af forskrifterne*

Kommissionens forslag tilsigter ikke at indføre nye forskrifter, men at sikre gennemførelse af de gældende EF-forskrifter og nationale forskrifter. Mere effektive mekanismer til gennemførelse af forskrifterne fremmer etablering af et virkeligt indre marked baseret på gensidig tillid medlemsstaterne imellem. Til det formål er det fastsat, at der skal udarbejdes adfærdskodekser på EU-plan, at det administrative samarbejde medlemsstaterne imellem skal fremmes, og at det skal gøres lettere at etablere alternative systemer for bilæggelse af grænseoverskridende tvister. Af tilsvarende årsager er det fastsat, at medlemsstaterne har pligt til at indføre et system for hurtig og effektiv klageadgang, som er tilpasset til de givne betingelser.

BEGRUNDELSE

I. MÅLSÆTNING

Elektronisk handel giver Fællesskabet en enestående mulighed for at fremme den økonomiske vækst, den europæiske industris konkurrenceevne og skabelsen af nye arbejdspladser. De retlige rammer for det indre marked og euroen er to centrale faktorer ved udnyttelsen af denne chance.

Elektronisk handel er en global virksomhed og kræver øget international samordning. Den Europæiske Union har som led i Global Business Dialogue rejst en debat om virkningerne af det globale marked for elektronisk handel. Denne debat skal sikre, at der på verdensplan anvendes én sammenhængende fremgangsmåde i offentlige og private sektorer.

Indtil der er indført internationale bestemmelser på de forskellige områder, må EU dog drage omsorg for, at der i Europa gennemføres et virkeligt indre marked for elektronisk handel. Dette indre marked skal sikre, at borgerne, virksomhederne og de øvrige økonomiske aktører i Europa kan hhv. benytte sig af og levere informationssamfundets tjenester i hele Fællesskabet uden hensyn til grænser. De retlige rammer for det indre marked udgør en stor styrke for elektronisk handel, ligesom elektronisk handel udgør en stor styrke for det indre marked:

- elektronisk handel på et område uden indre grænser fremmer den *europæiske opbygning*, da den befordrer tilnærmelsen af de europæiske folkeslag, samhandelen og kendskabet til den kulturelle mangfoldighed
- elektronisk handel vil give *borgerne og forbrugerne i Europa* adgang til flere tjenester og varer af en bedre kvalitet og til lavere priser og føre til, at der ikke alene i medlemsstaterne, men også på EU-plan i større udstrækning tages hensyn til borgernes interesser
- elektronisk handel vil give *virksomhederne i Europa*, særlig de små og mellemstore virksomheder (SMV'er), et stort vækstpotentiale og tilskynde dem til at investere i innovation
- elektronisk handel vil medføre *øget beskæftigelse i Fællesskabet*. Selv om det er umuligt at anslå, hvor mange beskæftigede der for øjeblikket er inden for elektronisk handel, åbner der sig gode muligheder for beskæftigelsen. Efter nogle skøn er der i perioden 1995-1997 f.eks. blevet skabt over 400 000 arbejdspladser i tilknytning til informationssamfundet i Fællesskabet. Efter samme skøn ligger hver fjerde nye arbejdsplads i Fællesskabet i denne sektor. Disse skøn viser, at der for øjeblikket er 500 000 ledige stillinger inden for informationssamfundet, og at 60% af disse beskæftigelsesmuligheder ligger i SMV'er, som ønsker at udvikle deres aktiviteter inden for elektronisk handel.

Kommissionen har allerede forelagt den fremgangsmåde, der er valgt for at sikre, at disse muligheder kan udnyttes. I meddelelsen "*Et europæisk initiativ inden for*

*elektronisk handel*⁴ har den bebudet, at de retlige rammer for det indre marked udarbejdes efter princippet om kontrol i oprindelseslandet. Denne fremgangsmåde er bl.a. kendetegnet ved bestræbelser på at undgå overregulering, tage udgangspunkt i frihedsrettighederne i det indre marked, tage hensyn til erhvervsforholdene og sikre faktisk og effektiv beskyttelse af almene hensyn. Kommissionen understreger, at denne politik bør gennemføres hurtigt, fordi de foranstaltninger, der bebudes i meddelelsen, skal være afsluttet senest i år 2000.

De undersøgelser og det øvrige arbejde, som Kommissionen har udført efter disse principper, og høringen af de berørte parter har afdækket en række retlige problemer, der hurtigst muligt skal afhjælpes på EU-plan. Kommissionen har i den forbindelse navnlig taget hensyn til den udtalelse, som *Europa-Parlamentet* har afgivet i sin beslutning af 15. april 1998⁵ om Kommissionens meddelelse; Parlamentet kræver bl.a., at der forelægges et forslag til direktiv med henblik på at skabe klarhed over de nødvendige retlige rammer og sikre rettighederne for brugerne af elektronisk handel⁶. Kommissionen har endvidere taget hensyn til Regionsudvalgets og Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelser⁷ samt de drøftelser, den har ført med de berørte parter om meddelelsen og de øvrige initiativer vedrørende informationssamfundet.

II. BEHOV FOR EN RETLIG RAMME FOR DET INDRE MARKED

Elektronisk handel er baseret på virksomhed i forbindelse med informationssamfundets tjenester⁸. Der er tale om onlinetjenester, som f.eks. består i salg af varer eller tjenesteydelser eller i vederlagsfri levering af oplysninger, der finansieres via kommerciel kommunikation. Disse tjenester udvikler sig ikke i et retligt vakuum, men er allerede underlagt forskellige nationale forskrifter, EF-forskrifter eller internationale forskrifter. I forhold til de fastsatte målsætninger for det indre marked (EF-traktatens artikel 7 A) og principperne om etableringsfrihed (EF-traktatens artikel 52) og fri udveksling af tjenesteydelser (EF-traktatens artikel 59 og 60) er det imidlertid nødvendigt at klarlægge visse aspekter af de gældende retlige rammer for at kunne garantere større retssikkerhed. En række retlige barrierer hæmmer udøvelsen af disse traktatfæstede rettigheder eller gør udøvelsen heraf mindre tillokkende for tjenesteydere i forbindelse med informationssamfundets tjenester og for borgere, der benytter disse tjenester.

1. Ingen klarhed i de gældende rammer

Forskellene mellem nogle medlemsstaters lovgivning vedrørende informationssamfundets tjenester indebærer, at en medlemsstat uanset princippet om fri bevægelighed og i overensstemmelse med Domstolens retspraksis kan underkaste en

⁴ KOM(97) 157 endelig udg. af 16. april 1997, kapitel 3.

⁵ Beslutning om meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om et europæisk initiativ inden for elektronisk handel, A4-0173/98.

⁶ Punkt 14 i beslutningen af 14. april 1998.

⁷ Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om "Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Et europæisk initiativ inden for elektronisk handel", EFT C 19 af 21.1.1998, s. 72.

⁸ Jf. punkt IV, andet afsnit.

tjenesteydelse fra en anden medlemsstat kontrolforanstaltninger eller sin egen nationale lovgivning. I praksis betyder det, at en tjenesteyder, der ønsker at udbyde sine tjenester i hele det indre marked, og som overholder lovgivningen i det land, hvor han er etableret, tillige skal sørge for, at hans virksomhed er i overensstemmelse med lovgivningerne i de øvrige fjorten medlemsstater.

De gældende retlige rammer er præget af *stor retsusikkerhed*. Der hersker usikkerhed med hensyn til lovligheden af de foranstaltninger, en medlemsstat kan træffe over for tjenester udbudt af en tjenesteyder, der er etableret i en anden medlemsstat (er de berettiget i forhold til princippet om fri bevægelighed for tjenesteydelser eller den afledte EF-ret, som konkretiserer dette princip?). Usikkerheden ligger endvidere i at afgøre, hvilke krav informationssamfundets tjenester skal opfylde (i hvilken udstrækning finder en given lovgivning anvendelse på disse tjenesteydelser?). Den spirende, indbyrdes modstridende retspraksis afspejler denne store retsusikkerhed, hvis negative virkninger forstærkes markant på tværnationalt plan.

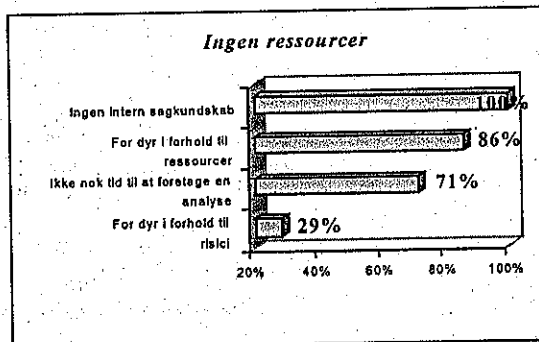
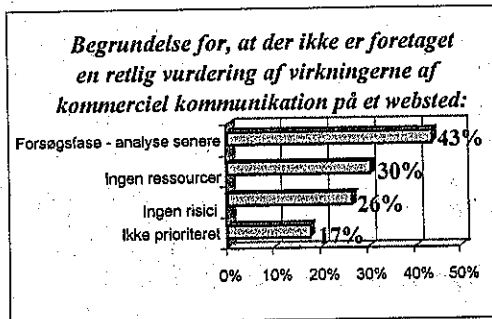
I nogle medlemsstater arbejdes der på forslag til nye bestemmelser; det vidner allerede om forskellige fremgangsmåder, som på kort sigt kan true med at opsplitte det indre marked. I visse medlemsstater har man allerede reguleret informations-samfundets tjenester som sådanne (D), mens andre har taget fat på omfattende tilpasninger af de gældende bestemmelser (B, F, FIN, I, NL). Endelig er bestemte emner i nogle medlemsstater genstand for drøftelser, nye forslag eller endog allerede nye retsforskrifter (f.eks. A, F, D og I om lovregulerede erhverv, F, NL, S og UK om ansvar og A, B, D, NL, DK og S om kontrakter).

2. Store økonomiske omkostninger

De gældende retlige rammer påfører tjenesteydere, som ønsker at udøve deres virksomhed på tværs af grænserne, store udgifter. Deres omfang og særlige beskaffenhed fremgår af den undersøgelse, der er gennemført som led i nyhedsbrevet "kommerciel kommunikation"⁹.

Omkostninger til juridisk bistand: 64% af de tjenesteydere, der har besvaret spørgeskemaet, har foretaget en vurdering af de retlige risici, navnlig i forbindelse med grænseoverskridende virksomhed. Af de 36%, der ikke har foretaget en sådan vurdering, angav 43%, at det skyldes, at deres virksomhed stadig befinder sig i forsøgsfasen, mens 30% har anført, at de ikke havde råd til at få foretaget en sådan vurdering.

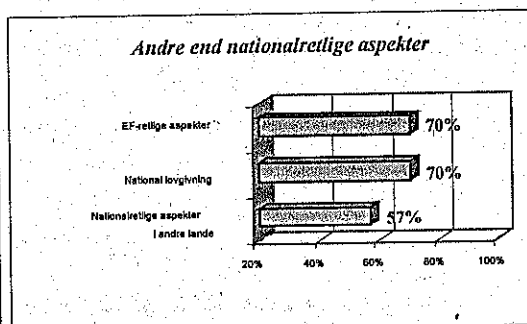
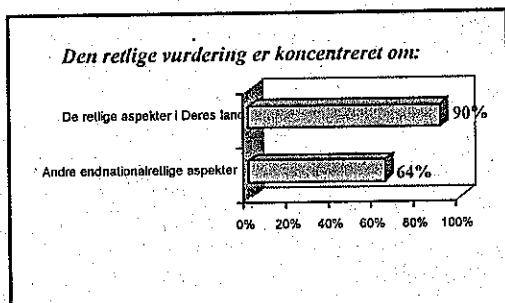
⁹ Det drejer sig om et spørgeskema, der er udsendt til de berørte kredse sammen med "Commercial Communications", det nyhedsbrev om kommerciel kommunikation, som udgives af Kommissionens GD XV. Der er indtil videre modtaget 80 svar.

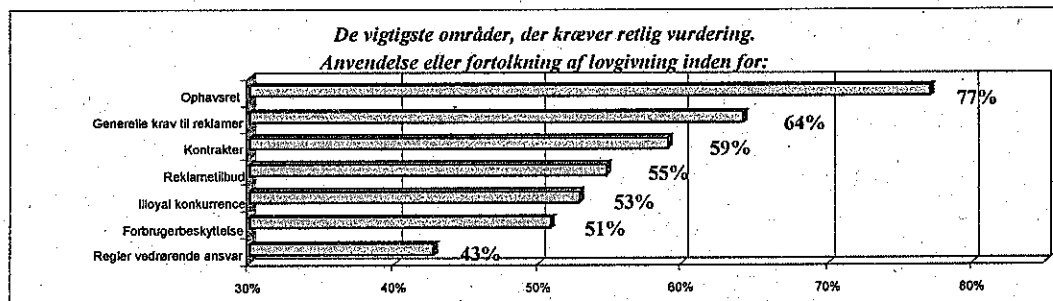
Der er stor forskel på, hvor meget omkostningerne til juridisk bistand ved lancering af en ny tjeneste i informationssamfundet anslås til. Flere eksempler viser, at der ofte er tale om betragtelige beløb: En tjenesteyder anførte, at han bruger tre til fire dages ekstern juridisk bistand om måneden, en anden angav, at han bruger 50 timers intern og ekstern juridisk bistand om måneden (til et beløb af ca. 70 000 DM om året), en tredje anførte, at han bruger 50 dages intern og ekstern juridisk bistand for at kunne lancere en ny tjeneste, og en SMV angav, at det har været nødvendigt at ansætte en jurist på fuld tid. En af de store virksomheder inden for elektronisk handel angav, at virksomheden har 8 interne jurister, der bruger 45 timer om ugen, og 18 eksterne jurister, som i gennemsnit yder 157 timers bistand om ugen. Med hensyn til det britiske marked alene anslog sidstnævnte, at det har kostet virksomheden 60 000 ECU at få foretaget en undersøgelse af de retlige rammer.

Den særlige beskaffenhed af omkostningerne til juridisk bistand i forbindelse med elektronisk handel: Af de tjenesteydere, der har fået foretaget en retlig vurdering af deres virksomhed, mener ikke færre end 40%, at retsikkerheden er større ved elektronisk handel end ved andre former for virksomhed.

Den grænseoverskridende dimension er også ganske særlig, idet 64% har undersøgt andre aspekter end dem, der gør sig gældende i deres eget land, og 57% af disse mente, at det var vigtigt at undersøge, hvordan denne form for virksomhed behandles i andre medlemsstater. Kun 26% af dem, der ikke har foretaget en retlig vurdering, mener, at det ikke er forbundet med nogen som helst risiko, og 30% ville have fået foretaget en vurdering, hvis de havde haft råd til det.

De vigtigste områder, der medfører omkostninger til juridisk bistand: Undersøgelsen har vist, på hvilke områder der forekommer de største problemer:

3. Indvirkning på de europæiske virksomheders investeringer og konkurrenceevne

Tjenesteydere, der i dag ønsker at drive elektronisk handel i hele det indre marked, kan sjældent være sikre på, at deres virksomhed ikke underkastes kontrol eller direkte eller indirekte restriktioner i andre medlemsstater end den, hvor de er etableret. På grund af denne risiko må de pågældende tjenesteydere gøre brug af juridisk bistand (f.eks. advokater eller konsulenter) i hver enkelt medlemsstat og henvende sig til de pågældende landes kompetente myndigheder for at få grønt lys til at udøve deres virksomhed.

Indvirkning på investeringerne: Tjenesteydere, især SMV'er og mikrovirksomheder, som ikke har råd til en effektiv juridisk bistand, afholder sig fra at udnytte de muligheder, det indre marked frembyder, og at investere i udbygning af deres virksomhed på europæisk plan.

Indvirkning på de europæiske virksomheders konkurrenceevne: Tjenesteyderne skal udforme deres tjenester på en sådan måde, at de er i overensstemmelse med lovgivningen i samtlige medlemsstater. Det afholder dem fra at investere i innovation og kan føre til, at tjenesterne udformes på en sådan måde, at de er tilpasset medlemsstaten med de strengeste restriktioner. For visse SMV'er og mikrovirksomheder medfører det, at de bliver mindre konkurrencedygtige end tjenesteydere, som har råd til at få vurderet de retlige risici og derved få bedre adgang til det nye marked for elektronisk handel under overholdelse af de retlige begrænsninger.

4. Manglende tillid hos forbrugerne

Forbrugere og tjenesternes målgrupper i almindelighed føler sig på usikker grund og kan ikke være sikre på, at deres interesser beskyttes; det kan afholde dem fra at indgå onlinekontrakter og drage fordel af de nye muligheder, der byder sig.

III. DE BEHANDLEDE SPØRGSMÅL

Der eksisterer stadig retlige hindringer på følgende områder:

1. Etablering som tjenesteyder

Hvilke krav skal tjenesteydere opfylde for at få adgang til virksomhed i forbindelse med informationssamfundets tjenester? For at kunne besvare dette spørgsmål må det fastslås, i hvilken medlemsstat vedkommende er etableret, fordi bestemmelserne for etableringsret afhænger heraf. Det sker ud fra vidt forskellige fremgangsmåder, hvilket giver anledning til stor retsikkerhed:

- at *fastslå etableringsstedet* i forbindelse med onlinetjenester er særlig vanskeligt: Er det den server, der er vært for et websted, er det den omstændighed, at der i en bestemt medlemsstat er adgang til et websted, eller er det nok med en simpel brevkasse? Herom hersker der stor usikkerhed i de enkelte medlemsstater, således at hverken de nationale myndigheder, tjenesteyderne eller forbrugerne ved, hvad de skal holde sig til
- der hersker også uklarhed om *godkendelses- eller indberetningsordninger*: I de fleste medlemsstater kræver tjenester, som kan henføres til kategorien informationssamfundets tjenester, generelt ingen særlig godkendelse. I en række medlemsstater er der en generel anmeldelsespligt, mens der i andre ikke stilles nogen som helst formelle krav. Nye former for tjenester skaber ny usikkerhed, bl.a. fordi den pågældende virksomhed ikke klart kan henføres til eksisterende kategorier (f.eks. den trykte presse, telekommunikation og den audiovisuelle sektor).

For di enhver, der ønsker at optage og udøve virksomhed i forbindelse med tjenester på Internet, kan påberåbe sig princippet om etableringsfrihed (EF-traktatens artikel 52), er denne situation lidet tilfredsstillende og kræver passende klarlægning.

2. Kommerciel kommunikation

Ved kommerciel kommunikation (f.eks. reklamer og direkte markedsføring), som i sagens natur er blandt flertallet af tjenester i forbindelse med elektronisk handel, er hindringerne for det indre marked særlig udtalte:

- de *eksisterende definitioner* af kommerciel kommunikation (f.eks. "reklamer" og "sponsorering") skaber usikkerhed, når de anvendes på onlinetjenester; i de fleste medlemsstater er det f.eks. ikke muligt at få noget klart svar på spørgsmålet om, hvorvidt alene det forhold, at man har en internetadresse, at man opretter en hypertextforbindelse, eller at man anvender et domænenavn, udgør kommerciel kommunikation. Det er særlig uheldigt, fordi det alt efter, hvordan de eksisterende definitioner fortolkes, indebærer anvendelse af mere eller mindre tilpassede bestemmelser
- de vidt forskellige bestemmelser vedrørende *reklamer for lovregulerede erhverv* er en klar hindring for udvikling af virksomhed i forbindelse med internettjenester, der vedrører disse erhverv. Anvender erhvervsdrivende et websted, betragtes det således ofte som kommerciel kommunikation, og der er på dette område stor forskel i de nationale retsforskrifter for lovregulerede erhverv: I mange

medlemsstater er reklamer strengt forbudt (for f.eks. *advokater* og *læger*). I andre medlemsstater er bestemmelserne væsentligt mere fleksible, især for jurister

- de nationale retsforskrifter for *illoyal konkurrence* kan blive særdeles restriktive, fordi de kan fortolkes på en sådan måde, at det kan føre til forbud mod eller begrænsning af bestemte former for handelspraksis såsom reklametilbud (f.eks. rabatter eller præmier). Det påvirker i særlig grad nye former for markedsføring og anvendelse heraf på Internet
- kravene om *gennemsigtighed* (f.eks. angivelse af, at der er tale om reklamer eller sponsorering) er yderst modstridende eller uklare. I de fleste medlemsstater er der ingen udtrykkelig generel pligt til på en internetadresse at angive, at der er tale om kommerciel kommunikation, eller for hvis regning den er oprettet. I visse medlemsstater kan forpligtelser af denne art følge af generelle bestemmelser om forbrugerbeskyttelse og loyal handelspraksis eller af specifikke retsregler
- de nye former for *uopfordret* kommerciel kommunikation, f.eks. "spamming" eller reklamer i debatgrupper, rejser en række spørgsmål, hvortil en række nationale domstole allerede har måttet tage stilling, eller som har fået nogle medlemsstater til at indføre retsforskrifter.

3. Elektroniske kontrakter

Ved siden af kommerciel kommunikation udgør onlinetransaktioner (aftalemæssig forpligtelse, onlinebetalinger og abonnementer) en anden indtægtskilde på Internet. Der er i den forbindelse konstateret specifikke hindringer, som kan begrænse mulighederne for at indgå onlinekontrakter på tværs af grænserne:

- bestemte *formelle krav* er til hinder for, at der kan indgås kontrakter ad elektronisk vej, eller skaber stor retsusikkerhed med hensyn til kontraktens lovlighed eller gyldighed. Der kan være tale om krav, som udelukker elektroniske kontrakter (f.eks. kravet om, at en kontrakt skal foreligge på papir); som oftest drejer det sig om, at bestemte krav ikke kan fortolkes entydigt som f.eks. "skriftligt" (på papir?), et "varigt medium" og en "original". En sådan retsusikkerhed afholder naturligvis mange fra onlinetransaktioner. I visse medlemsstater er der derfor planer om at tilpasse forskrifterne, og der eksisterer allerede en retspraksis på området. For så vidt angår EU-plan, omhandler det nylige direktivforslag om elektroniske signaturer ikke andre formelle krav end underskrifter
- de *specifikke måder*, hvorpå parterne indgår elektroniske kontrakter, skaber stor retsusikkerhed med hensyn til en kontrakts indgåelse. Navnlig kan et klik på "OK" have vidt forskellig retsvirkning i de enkelte medlemsstater (indebærer det, at en tjenesteyders tilbud antages, eller at en kunde ønsker at modtage et tilbud?) og skabe usikkerhed om tidspunktet for kontraktens indgåelse (ved modtagelse eller ved afsendelse af accepten?). De vidt forskellige nationale retsforskrifter skaber - tillige med den teknologiske konteksts særlige beskaffenhed - usikkerhed om de grænseoverskridende kontraktforhold, især for forbrugeren, hvilket ikke virker fremmende på opbygning af den fornødne tillid til elektronisk handel (den ene part kan i overensstemmelse med den pågældende medlemsstats aftalelovgivning

betragte kontrakten som indgået, mens den anden part på grund af bestemmelserne i dennes medlemsstat mener, at den endnu ikke er indgået).

4. Formidleransvar

Der hersker i medlemsstaterne stor retsikkerhed med hensyn til, hvorledes de gældende bestemmelser for ansvar skal anvendes på tjenesteydere i forbindelse med informationssamfundets tjenester, når disse fungerer som "formidler", dvs. videregiver eller lagrer oplysninger, der stammer fra tredjemand (oplysninger, der leveres af tjenestens brugere). De initiativer vedrørende ansvar, som en række medlemsstater har truffet eller har til behandling, vedrører netop virksomhed som formidler.

Da tjenesteyderne kun i begrænset omfang ved, hvilke oplysninger de overfører eller lagrer på interaktive kommunikationsnet, består det væsentligste spørgsmål i at afgøre, hvordan ansvaret skal fordeles mellem tjenesteydere, der videregiver og lagrer ulovlige oplysninger, og de personer, der oprindeligt stillede oplysningerne til rådighed på nettet.

Der rejser sig endvidere spørgsmål vedrørende tjenesteydernes mulighed for at kontrollere de oplysninger, de videregiver eller lagrer.

De medlemsstater, der har indført nye forskrifter for at løse dette problem, er i den forbindelse gået ud fra forskellige indfaldsvinkler. Det samme er tilfældet i de medlemsstater, hvor man for øjeblikket drøfter behovet for at lovgive på området. Selv om der i Europa ikke eksisterer nogen omfattende retspraksis på området, kan der dog allerede konstateres forskelle i domstolenes afgørelser og argumentation.

Disse forskelle kan hæmme den grænseoverskridende levering af informations-samfundets tjenester i det indre marked (hvis en medlemsstat f.eks. beslutter at forbyde adgang til oplysninger på en server, der tilhører en tjenesteyder, som er etableret i en anden medlemsstat, fordi de i denne medlemsstat gældende bestemmelser for ansvar ikke findes tilfredsstillende). I nogle medlemsstater kan dette forhold også hæmme levering af lagerkapacitet og lignende virksomhed. Den aktuelle situation foranlediger således tjenesteydere til at etablere sig i medlemsstaterne med de gunstigste vilkår ("forumshopping"). Desuden skaber denne situation stor retsikkerhed for de berørte parter (tjenesteydere, leverandører af indhold, personer, hvis rettigheder er blevet krænket, og forbrugere i almindelighed).

5. Bilæggelse af tvister

De retslige og udenretslige foranstaltninger, der kan træffes over for ulovlige handlinger eller tvister på Internet, når disse er grænseoverskridende, er ikke altid tilstrækkeligt effektive eller egnede til, at de kan tilskynde tjenesteydere til at levere tilsvarende tjenester og modtagerne, især forbrugerne, til at benytte dem. Domstolen har dog klart fastslået¹⁰, at adgangen til at anlægge retssager er en logisk konsekvens

¹⁰ Domstolens dom af 26. september 1996 (sag C-43/95, Data Delecta Aktiebolag og Forsberg, Sml. I-4661), præmis 13.

af de grundlæggende frihedsrettigheder på området uden indre grænser. I øvrigt har Europa-Parlamentet understreget, at der er behov for en mæglingsordning ved tvister¹¹. Den manglende tilpasning til Internets særlige beskaffenhed og til den omstændighed, at der er tale om grænseoverskridende virksomhed, kan ses på flere forskellige niveauer:

- *langsommelige procedurer*: Skader som følge af ulovlige handlinger på Internet indtræffer hurtigt og på et stort geografisk område. Ønsker man at afhjælpe dette, er hasteforanstaltningerne undertiden så lidet effektive, at mange afholder sig herfra, og de må derfor forbedres
- *forholdet mellem omkostninger og virksomhedens beskaffenhed*: Ud over tvister mellem virksomheder kan det dreje sig om småtvister om mindre beløb (mikrobetaling) eller tvister mellem enkeltpersoner, der benytter en af informationssamfundets tjenester (f.eks. rubrikannoncer), således at der ikke er tilstrækkelig grund til at gå rettens tunge vej, men snarere anvende udenretslige procedurer til konfliktløsning. De betingelser, hvorpå udenretslige procedurer finder anvendelse, er undertiden imidlertid ikke egnede til onlineforholdene (f.eks. deponering ved domstolen af en original af voldgiftskendelsen, tilstedeværelse af parterne og anmeldelse)
- de midler, som de *nationale myndigheder* har til rådighed, samarbejdet mellem myndigheder i forskellige medlemsstater og mulighederne for at forelægge en sag for myndighederne er ikke altid gennemsigtige og virkningsfulde. Det forhold bør behandles systematisk som led i et koncept, der omfatter alle informationssamfundets tjenester.

6. De nationale myndigheders rolle og oprindelseslandprincippet

Ved elektronisk handel hersker der stor usikkerhed, når det gælder om at afgøre, hvilken medlemsstat der har kompetence til at føre tilsyn med den pågældende virksomhed. I visse tilfælde kan en og samme virksomhed være underlagt flere forskellige medlemsstaters tilsyn og nationale retsregler: Da de forskellige aspekter af en given form for virksomhed (f.eks. det leverede indhold, de websteder, hvor indholdet er beliggende, adgang til Internet og kommerciel kommunikation) i visse tilfælde kan henhøre under flere forskellige medlemsstaters område, kan det øge antallet af tilsynsmyndigheder og dermed også de retlige barrierer. I andre tilfælde er det derimod ikke den medlemsstat, på hvis område en tjenesteyder er etableret, der fører tilsyn med den pågældende virksomhed.

At det ofte er uklart, "hvem der kontrollerer hvad", hæmmer på én gang den frie bevægelighed for informationssamfundets tjenester og tilsynet med disse tjenester. Det er derfor nødvendigt at øge *den gensidige tillid* mellem de nationale myndigheder ved at klarlægge gennemførelsen af princippet om fri bevægelighed for tjenesteydelser. Dette princip (EF-traktatens artikel 59 og 60) peger på kontrol i det land, hvor den pågældende tjenesteyder er etableret (eftersom medlemsstaterne -

¹¹ Parlamentets beslutning af 14.5.1998, punkt 32.

bortset fra undtagelsestilfælde - ikke må begrænse tjenesteydelser, der leveres af tjenesteydere, som er etableret i en anden medlemsstat).

I praksis er rollefordelingen medlemsstaterne imellem, hvad angår kontrol med tjenesteydere, fortsat usikker, fordi det ikke klarlagt, hvad der skal forstås ved "informationssamfundets tjenester", "tjenesteyder" og "etablering". Fordi der hersker usikkerhed om, hvad der skal forstås ved "etablering", er det ikke muligt klart at fastlægge de nationale myndigheders beføjelser.

Desuden mangler der oplysninger vedrørende tjenesteyderes oprindelse og virksomhed. De fleste medlemsstaters lovgivning fastsætter ingen forpligtelse til systematisk at meddele websteder (dvs. uafhængigt af et kommercielt tilbud om at indgå en kontrakt).

Endelig er der behov for at klarlægge den omstændighed, at tjenesteydere *ikke kan være sikre på, at deres tjenester ikke underkastes restriktioner* i andre medlemsstater.

IV. DEN VALGTE FREMGANGSMÅDE

1. Der bør kun reguleres på områder, hvor det er strengt nødvendigt for det indre marked

Den valgte fremgangsmåde består i at gribe så lidt som muligt ind i de gældende nationale retsfor skrifter og kun at indføre bestemmelser på områder, hvor det er strengt nødvendigt for et velfungerende område uden indre grænser. I øvrigt begrænser princippet om gensidig anerkendelse og den gældende EF-ret behovet for at indføre nye bestemmelser. De berørte parter kan desuden selv løse mange spørgsmål. Der er derfor nu kun få spørgsmål, som kræver, at der indføres nye bestemmelser. Direktivet behøver således ikke dække hele retlige områder, men kan nøjes med at regulere visse helt præcise aspekter.

2. Direktivet bør omfatte alle informationssamfundets tjenester

Direktivet finder anvendelse på "informationssamfundets tjenester", dvs. enhver tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager. Denne definition er allerede fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter¹² og i forslag til direktiv om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester¹³. Den dækker *mange vidt forskellige former for erhvervsvirksomhed*, som kan udøves online, f.eks.:

- tjenester, der ydes *virksomhed/virksomhed* eller *virksomhed/forbrugere*

¹² EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998 om ændring af direktiv 98/34/EF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18.

¹³ Fælles holdning (EF) nr. 43/98 fastlagt af Rådet den 29.6.1998 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/.../EF om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester, EFT C 262 af 19.8.1998, s. 34.

- *tjenester i form af salg af varer og tjenesteydelser samt vederlagsfri tjenester*¹⁴, der er gratis for tjenestemodtageren (og som generelt finansieres via kommerciel kommunikation)
- tjenester, der gør det muligt at foretage elektroniske onlinetransaktioner i form af køb af varer, f.eks. interaktiv teleshopping og elektroniske supermarkeder (den omstændighed, at varen ikke leveres online, er ikke til hinder for, at interaktiv teleshopping udgør en af informationssamfundets tjenester)
- en bred vifte af områder og erhvervsvirksomhed, f.eks. elektroniske aviser, undervisningstjenester, onlineleksika, salg af bestemte varer som f.eks. biler, tjenester inden for turisme, tjenester inden for de liberale erhverv (f.eks. advokater, læger og revisorer), ejendomsmæglervirksomhed, virtuelle supermarkeder, tjenester inden for rubrikannoncer, "BBS" (elektroniske opslagstavler), jobsøgningstjenester, søgemaskiner, underholdningstjenester, videospil, tjenester, der leverer adgang til World Wide Web og debatgrupper.

Det er vigtigt, at alle disse former for virksomhed er omfattet, idet alle tjenester skal kunne drage nytte af det indre marked; det skal sikres retligt, at alle tjenester kan udvikle sig uden hensyn til grænser. Endvidere viser udviklingen af erhvervsvirksomhed på Internet, at en og samme tjenesteyder i visse tilfælde tilbyder mange forskellige tjenester på tværs af grænserne.

3. Alle spørgsmål bør behandles i én og samme retsakt

De hindringer, der stadig eksisterer, skal afhjælpes i én og samme retsakt, så direktivet omhandler de *forskellige faser af tjenesterne*: For at kunne udøve sådan virksomhed må man først etablere en virksomhed, drive kommerciel kommunikation, indgå kontrakter med tjenestemodtagere, ved tvister behandle spørgsmål vedrørende ansvar og søge mekanismer til at løse konflikter, osv. I overensstemmelse med sin meddelelse af 16. april 1997¹⁵ har Kommissionen fastlagt, hvilke centrale led i denne kommercielle kæde der kræver regulering fra Fællesskabets side, så det sikres, at denne form for virksomhed ikke støder på forhindringer på tværs af grænserne.

Det er vigtigt, at disse forskellige faser af tjenesterne behandles i en og samme retsakt, så tjenesteydere i praksis kan udnytte den sikkerhed, direktivet giver for at kunne udøve deres virksomhed "uden grænser". Sker det ikke, kan en medlemsstat til enhver tid træffe foranstaltninger over for et af leddene i den kommercielle kæde og derved

¹⁴ Definitionen af denne tjeneste kræver ikke, at tjenesten udføres mod betaling. Efter Domstolens retspraksis fastslår definitionen "ydelser, der normalt udføres mod betaling" (som fastsat i EF-traktatens artikel 60, der fastlægger, hvilke ydelser der skal betragtes som tjenesteydelser), ikke, hvorledes sådanne ydelser konkret finansieres ("EØF-traktatens artikel 60 kræver nemlig ikke, at tjenesteydelsen betales af den, der modtager ydelsen", sag C-352/85, præmis 16), men at der er tale om virksomhed af "økonomisk karakter" eller om et "økonomisk modstykke" (sag 109/92, præmis 15).

¹⁵ Kapitel 3, punkt 40 f.

gøre det umuligt at nå Fællesskabets mål om at sikre et velfungerende område uden indre grænser.

Behandles alle hindringer i én og samme retsakt, kan der desuden sikres *overensstemmelse ved at behandle indbyrdes forbundne spørgsmål under ét*. Direktivets bestemmelser giver svar på spørgsmål, som skal behandles under ét, eftersom flertallet af de foreslåede løsninger vedrører tilfælde, som er fælles for en lang række af informationssamfundets tjenester, og er indbyrdes forbundne.

4. Aspekterne af elektronisk handel med tredjelande bør ikke behandles

Indtil der internationalt er iværksat forskriftsmæssige rammer, omhandler direktivet alene den omstændighed, at en tjenesteyder er etableret i en medlemsstat. Det omfatter i sin nuværende form ikke informationssamfundets tjenester, som leveres af tjenesteydere, der er etableret i et tredjeland¹⁶. Det indebærer konkret:

- tjenesteydere, der ikke er etableret i Fællesskabet, *kan ikke drage fordel af de muligheder, som området uden indre grænser frembyder*, således som de sikres ved direktivet. Det kræves, at de etablerer deres virksomhed i en medlemsstat
- nærværende direktiv berører ikke:
 - Fællesskabets internationale rettigheder og pligter
 - resultatet af de forskellige drøftelser, der føres i internationale organisationer om de retlige aspekter af elektronisk handel.

Denne fremgangsmåde blev valgt, fordi direktivet har til formål at sikre et velfungerende indre marked, og Fællesskabet allerede aktivt tager del i forskellige drøftelser, som tilsigter at udarbejde globale rammer for informationssamfundet.

Det er klart, at de i direktivet anvendte principper for det indre marked, navnlig anvendelse af oprindelseslandprincippet, ikke på nuværende tidspunkt kan benyttes som model ved fremtidige internationale forhandlinger, idet denne fremgangsmåde først kan anvendes, når der er opnået et tilstrækkeligt retligt integrationsniveau.

5. De grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder som udgangspunkt

Virksomhed i forbindelse med informationssamfundets tjenester udgør på én gang tjenester som omhandlet i EF-traktatens artikel 59 og 60 og informationshjælpemidler, som er omfattet af princippet om ytringsfrihed som fastsat i artikel 10 i den europæiske menneskerettighedskonvention. Denne form for virksomhed kan således

¹⁶ Det bør bemærkes, at det ikke er den geografiske placering af de anvendte tekniske midler, der er afgørende (definitionen af etablering er ikke baseret på tekniske kriterier, men kriterier for den udøvede erhvervsvirksomhed). Således henhører informationssamfundets tjenester, som anvender tekniske midler i tredjelande, f.eks. den server, hvor et websted hører hjemme, under direktivet, hvis tjenesteyderen er etableret i Fællesskabet. Modsat gælder direktivet ikke for tjenesteydere, der er etableret i et tredjeland, og som anvender en i Fællesskabet beliggende server.

både påberåbe sig princippet om fri bevægelighed for tjenesteydelser, etableringsfriheden og ytringsfriheden. Dette centrale kendetegn begrundet anvendelse af principperne for det indre marked, særlig artikel 3, hvorefter medlemsstaterne *ikke må begrænse tjenester, som leveres af tjenesteydere, der er etableret i en anden medlemsstat, og som allerede er underlagt dette lands tilsyn og nationale retsregler.*

6. Udarbejdelse af enkle og fleksible rammer under stadig udvikling

Direktivet tager hensyn til, at udviklingen af elektronisk handel endnu kun er i sin vorden og ikke må begrænses af for tidligt fastlagte og uhensigtsmæssige bestemmelser, og at de forskellige berørte parter er i stand til selv at regulere mange områder. Direktivet er desuden baseret på alle de direktiver, der er vedtaget med henblik på virkeliggørelse af det indre marked. Det drejer sig således ikke først og fremmest om at udarbejde et nyt regelsæt, men dels om at samordne tilpasningen og moderniseringen af medlemsstaternes nationale retsregler, som ikke tager højde for elektronisk handel, dels om at sikre faktisk og effektiv anvendelse af de gældende bestemmelser. Det afspejler sig f.eks. i følgende:

- direktivet koncentrerer sig udelukkende om de hovedkrav, medlemsstaterne skal omsætte, *uafhængigt af*, hvilke kategorier eller systemer de vedrører
- visse bestemmelser lader det være op til de berørte parter eller de kompetente nationale myndigheder at fastlægge *gennemførelsesprocedurerne* for visse af direktivets bestemmelser. Der slås i direktivet til lyd for, at *der udarbejdes adfærdskodekser* på europæisk plan, eftersom de berørte parter selv kan løse mange spørgsmål vedrørende elektronisk handel, uden at der behøves lovgives
- for at tage hensyn til bestemte områders eller aktiviteter særlige beskaffenhed fastsætter direktivet *visse undtagelser fra principperne for det indre marked*, som begrundes med Domstolens retspraksis.

7. Sikring af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau

Elektronisk handel frembyder mange muligheder for servicesektoren i Europa, og udviklingen er endnu kun i sin vorden. Det er derfor afgørende ikke at hæmme, men fremme sektorens vækst samtidig med, at der sikres fuld opfyldelse af almene hensyn, f.eks. forbrugerbeskyttelse. Således foreskriver direktivet en række foranstaltninger, som skal sikre bedre forbrugerbeskyttelse og øge forbrugernes tillid til de nye tjenester i Europa. Det drejer sig navnlig om følgende:

- direktivet vil *mindke faren for ulovlig virksomhed* på Internet i Europa, idet det foreskriver effektiv kontrol af den udøvede virksomhed ved kilden fra de nationale myndigheders side (dvs. i den medlemsstat, hvor virksomheden er etableret). Det vil få de nationale myndigheder til at efterkomme deres forpligtelse til at beskytte almene hensyn ikke alene inden for landets grænser, men overalt i Fællesskabet og af hensyn til borgerne i de øvrige medlemsstater
- tjenesteyderne skal opfylde en række *informations- og gennemsigtighedskrav*, så forbrugerne kan træffe de bedste beslutninger

- der er indføjet bestemte nye garantier i *kontraktforholdene*, navnlig tjenesteyderens forpligtelse til at stille midler til rådighed for brugerne, så de kan korrigere indtastningsfejl, klarlægning af tidspunktet for en onlinekontrakts indgåelse og krav om, at tjenesteyderen skal sende tjenestemodtageren en modtagelsesbekræftelse
- det garanterer *bedre klageadgang*, idet der slås til lyd for udarbejdelse af adfærdskodekser, der åbnes mulighed for onlineanvendelse af udenretslige procedurer til bilæggelse af tvister (forlig, voldgift), effektiv og hurtig klageadgang gøres lettere, og der i medlemsstaterne etableres kontaktsteder, som skal bistå forbrugerne.

Derudover giver direktivet på bestemte betingelser medlemsstaterne mulighed for af forbrugerbeskyttelseshensyn at træffe foranstaltninger, som begrænser den frie bevægelighed for informationssamfundets tjenester, navnlig i forbindelse med forbrugeraftaler.

Det bør bemærkes, at kravene i Rom-konventionen om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, som åbner mulighed for at anvende en undtagelsesordning til fordel for forbrugere, er opfyldt, hvis f.eks. der i forbrugers hjemland forud for kontraktens indgåelse er fremsat særligt tilbud over for ham fremsendt med elektronisk post, og han dér har foretaget de handlinger, der fra hans side er nødvendige for kontraktens indgåelse.

Fordi ulovlige handlinger på Internet kan forvolde skade *hurtigt og på et stort geografisk område*, bør medlemsstaterne tillade, at klager kan indbringes for nationale domstole ad passende elektronisk vej og på et andet af Fællesskabets sprog end sproget i den kompetente medlemsstat.

BILAG: KOMMENTAR TIL DE ENKELTE ARTIKLER

KAPITEL I - ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

I denne artikel beskrives hovedformålet, som er at sikre, at informationssamfundets tjenester efter direktivets ikrafttræden til fulde kan få fordel af den fri udveksling af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne, medmindre andet fastsættes i en undtagelsesbestemmelse. Desuden defineres anvendelsesområdet, idet der navnlig gøres opmærksom på, at den gældende fællesskabsret opretholdes.

Artikel 2 - Definitioner

Litra a) "Informationssamfundets tjenester"

Denne definition er overtaget fra definitionen i artikel 1, stk. 2, i direktiv 98/34/EF¹⁷. I overensstemmelse med begrebet tjenesteydelser som omhandlet i traktatens artikel 59 og 60 defineres tjenester i informationssamfundet i dette direktiv som "*enhver tjeneste i informationssamfundet, dvs. enhver tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager.*" Endvidere defineres i samme artikel begreberne "teleformidling", "ad elektronisk vej" og "på individuel anmodning fra en tjenestemodtager".

Det skal bemærkes, at definitionen på tjenester i informationssamfundet ikke dækker tv-radiospredning på Internet, når der udelukkende er tale om et middel til supplerende, integral og uændret formidling af tv-radiospredningsudsendelser, som allerede er videresendt via radiokæde, kabel eller satellit; denne type formidling er omhandlet i artikel 1, litra a), i direktiv 89/552/EF.

Litra b) "Tjenesteyder"

Denne definition hviler på traktatens artikel 59 og 60 og på fortolkningen heraf i henhold til Domstolens retspraksis. Enhver, som yder en tjeneste i informationssamfundet, er en tjenesteyder; der kan være tale om:

- en fysisk eller juridisk person;
- hvis det drejer sig om en juridisk person, kan der være tale om en hvilken som helst form for selskab.

Litra c) "Etableret tjenesteyder"

Denne definition gør det muligt at udpege den medlemsstat, under hvis kompetence en tjenesteyder i informationssamfundet befinder sig. Den vedtagne definition hviler på Domstolens retspraksis, idet denne har haft lejlighed til at fastslå, "*at begrebet*

¹⁷ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37, som ændret ved direktiv 98/48/EF, EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18.

etablering som omhandlet i traktatens artikel 52 ff. omfatter den faktiske udøvelse af en økonomisk aktivitet ved hjælp af en fast indretning i en anden medlemsstat i et nærmere angivet tidsrum"¹⁸. Denne definition hviler på de kvalitative kriterier for den økonomiske aktivitets effektivitet og stabilitet og ikke på formelle kriterier (simpel postkasse) eller teknologiske kriterier (placering af de tekniske hjælpemidler osv.), som gør det nemt for operatørerne at undgå enhver form for kontrol.

Ved at fokusere på de faktiske forhold omkring den pågældende aktivitet er denne definition på den ene side tilstrækkelig fleksibel til, at den kan anvendes af de nationale myndigheder i hver enkelt særtilfælde; og på den anden side gør definitionen det muligt for den medlemsstat, hvor en tjenesteyder er etableret, effektivt at udøve sin autoritet over for den pågældende, i påkommende tilfælde ved at træffe foranstaltninger eller sanktioner, som vil få reel virkning.

Det skal i øvrigt bemærkes, at Domstolen har anerkendt, at det er muligt for en og samme operatør at være etableret i flere medlemsstater. I den forbindelse har Domstolen inden for området tv-radiospredningsvirksomhed haft lejlighed til at præcisere, at i tilfælde, hvor samme tv-radiospredningsorgan har flere driftssteder, hører organet under den medlemsstats myndighed, i hvilken det har "midtpunktet for sin virksomhed"¹⁹.

Følgende eksempler er således ikke ensbetydende med etablering på en medlemsstats område:

- *placeringen af de anvendte teknologier*, f.eks. hvor websiderne eller et netsted befinder sig;
- det forhold *at et internetsted er tilgængeligt* i en medlemsstat (dette ville svare til at antage, at en operatør er etableret i flere lande eller endda i 15 medlemsstater);
- det forhold at en tjenesteyder, som er etableret i en medlemsstat, tilbyder *målrettede tjenester* på en anden medlemsstats område (det indre marked gør det netop muligt, navnlig for SMV'er, at tilpasse udbuddet til særlige markedsnicher i andre medlemsstater).

Litra d) "Tjenestemodtager"

Der er tale om en definition, som ligeledes hviler på begrebet tjenesteydelser som omhandlet i artikel 59 og 60. Tjenestemodtageren er den, som benytter en tjeneste, f.eks. en person, som benytter en tjeneste, der går ud på at organisere et diskussionsforum, og som lægger en meddelelse der.

¹⁸ Domstolens dom af 25. juli 1991, præmis 20; sag C-221/89; Sml. 1991, s. I-3905.

¹⁹ VT4, 5. juni 1997, C-56/96, præmis 19.

Litra e) "Kommerciel kommunikation"

Den foreslåede definition omfatter de forskellige former, som kommerciel kommunikation kan have, og er i overensstemmelse med Kommissionens nye politik på dette område, som er omhandlet i dens meddelelse "Opfølgning af grønbogen om kommerciel kommunikation i det indre marked"²⁰.

Henvisningen til direkte eller indirekte salgsfremstød sigter mod at forhindre tilfælde af omgåelse af forbuddet mod kommerciel kommunikation i forbindelse med visse produkter eller tjenesteydelser.

I lyset af denne brede definition og for at undgå enhver form for retsuskikkerhed præciseres det, at fremstød for en virksomheds produkt, tjenesteydelse eller image, foretaget af tredjemand, som er uafhængig i forhold til den pågældende virksomhed, herunder f.eks. omtale i forbindelse med forbrugerundersøgelser, sammenlignende undersøgelser, konkurrencer om bedste produkt eller bedste tjeneste osv., ikke udgør kommerciel kommunikation.

Ligeledes i henhold til denne definition udgør følgende ikke kommerciel kommunikation:

- det forhold at være *indehaver* af et netsted,
- det forhold at give information, som ikke er salgsfremstød,
- hypertextforbindelse til et netsted for kommerciel kommunikation, når det er oprettet uden finansiell forbindelse eller anden modydelse fra den person, som er indehaver af det pågældende netsted (det drejer sig om uafhængige salgsfremstød),
- omtale af et områdenavn eller en e-post-adresse, et logo eller et mærke, når dette sker uden finansielle forbindelser eller anden modydelse fra den person, som er indehaver af områdenavnet, adressen, logoet eller mærket (der er tale om uafhængige salgsfremstød).

Litra f) "Koordineret område":

Denne definition gør det muligt at fastlægge de nationale forskrifter, som medlemsstaterne skal sørge for overholdes i medfør af artikel 3. Denne definition omfatter således alle de krav, som kan gøres gældende over for en operatør, der handler som tjenesteyder i informationssamfundet, eller over for tjenester i informationssamfundet.

Artikel 3 - Det indre marked

Denne artikel har til *formål* at gennemføre princippet om fri udveksling af tjenesteydelser, som er omhandlet i traktatens artikel 59. Gennemførelsen af dette

²⁰ KOM(1998) 121 endelig udg. af 4.3.1998.

princip hviler dels på den ansvarlige medlemsstats vilje til at føre tilsyn med, at aktiviteterne i forbindelse med en tjeneste inden for informationssamfundet er lovlige, og dels på forbuddet mod, at de andre medlemsstater begrænser den fri udveksling af disse tjenester.

I stk. 1 bestemmes det, at den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret (som defineret i artikel 2), er forpligtet til at føre tilsyn med, at den pågældendes aktiviteter er i overensstemmelse med den nationale lovgivning i dette land (herunder naturligvis også de dér gældende fællesskabsforskrifter).

Det er ikke formålet med denne bestemmelse, at den skal træde i stedet for Rom-konventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, og Bruxelles-konventionen af 1968 om retternes kompetence, som fortsat finder anvendelse, og direktivet berører ikke de igangværende arbejder i forbindelse med revisionen af Bruxelles-konventionen om retternes kompetence.

Stk. 2 forbyder i princippet enhver form for begrænsning af den fri udveksling af tjenester i informationssamfundet, dvs. enhver form for adfærd, hvorved en medlemsstat kan hindre udøvelsen af den fri udveksling af tjenesteydelser eller gøre denne mindre attraktiv. Der er dog mulighed for undtagelse herfra i henhold til artikel 22, stk. 2 og 3.

KAPITEL II - PRINCIPPER

AFDELING 1 - BESTEMMELSER OM ETABLERING OG OPLYSNINGER

Artikel 4 - Princippet om, at der ikke kræves forhåndsgodkendelse

Formålet med denne artikel er at gennemføre princippet om fri etablering ved at lette adgangen til tjenesteydelsesaktiviteter på Internet. Artiklen sigter mod at etablere en slags "netværksret", som enhver operatør, ethvert selskab eller enhver uafhængig arbejdstager, som beslutter at anvende Internet til at levere en tjeneste, kan påberåbe sig.

Stk. 1

Den valgte løsning går ud på at skabe klarhed omkring den aktuelle situation ved at anmode medlemsstaterne om under ingen omstændigheder at indføre en ordning med forhåndsgodkendelse, dog under forbehold af stk. 2. Der er tale om en kvalitativ forpligtelse, som ikke blot sigter mod de formelle godkendelsesordninger men også mod enhver form for procedure, som ville kunne få den samme virkning, f.eks. den omstændighed at man i forbindelse med fremsættelse af en erklæring skal afvente eller modtage en modtagelsesbekræftelse.

Stk. 2

Stk. 2, første led, har til følge, at de krav, der gælder for adgangen til aktiviteter, som ikke er specifikke for tjenester inden for informationssamfundet, fortsat finder anvendelse. Hvis en lovgivning indeholder bestemmelser om krav til faglig

kvalifikation eller om godkendelse udstedt af en brancheforening eller om godkendelse til at udøve virksomhed som rejsebureau, vil den også finde fuldt ud anvendelse på en operatør, som vil udøve sine aktiviteter på Internet.

Andet led omhandler ordningerne for generelle tilladelser og individuelle tilladelser, som er etableret i henhold til direktiv 97/13/EF af 10. april 1997²¹.

Artikel 5 - Almindelig oplysningspligt

Stk. 1

Stk. 1 tager specielt sigte på oplysninger vedrørende tjenesteyderen. Forpligtelsen til information skal føjes til allerede eksisterende forpligtelser i visse nationale lovgivninger og i direktiv 97/7/EF om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg²², som specielt vedrører *kontraktforholdene*. Dvs. at selv om der ikke foreligger nogen kontrakt, skal tjenesteyderen gøre de i stk. 1 omhandlede oplysninger tilgængelige.

De omhandlede oplysninger skal være *let tilgængelige* i løbet af tjenesteydelsesperioden. En ikon eller et logo med en hypertextforbindelse til en side, som indeholder disse oplysninger, og som er synlig på samtlige netværkssider, er tilstrækkeligt til at opfylde denne betingelse.

Stk. 2

De oplysninger, der sigtes til i stk. 2, er nødvendige til beskyttelse af forbrugeren og andre tjenestemodtagere og for at sikre transaktionernes loyalitet. En prisangivelse i euro er tilstrækkelig til opfyldelse af denne betingelse.

AFDELING 2 - KOMMERCIEL KOMMUNIKATION

Artikel 6 - Oplysningspligt

Litra a) fastslår princippet om tydelig identificering af den kommercielle kommunikation som sådan. F.eks. vil identificeringen være tydelig, hvis der er tale om et banner, der ikke lader nogen tvivl bestå med hensyn til indholdet. Derimod vil identificeringen ikke være tydelig, hvis den kommercielle kommunikation f.eks. er skjult, eller hvis det drejer sig om en artikel, som fremhæver fordelene ved et produkt, og som er bestilt og finansieret af en kommerciel operatør, uden at dette er anført, eller hvis der er tale om et netsted, som er sponsoreret 100% af en privat instans med henblik på et salg fremstød, uden at dette nævnes.

I litra b) fastslås det, at den person, for hvis regning den kommercielle kommunikation er effektueret, skal være klart identificerbar; dette kan være tilfældet, hvis banneret f.eks. bærer den pågældende persons navn; i tilfælde, hvor der er tale om kommerciel

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/13/EF af 10. april 1997 om ensartede principper for generelle tilladelser og individuelle tilladelser for teletjenester. EFT L 117 af 7.5.1997, s. 15.

²² EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

finansiering, er f.eks. en ikon eller et logo med en hypertextforbindelse til en side, som indeholder denne oplysning, og som er synlig på samtlige netsider, tilstrækkelig til at opfylde denne forpligtelse. Hvad angår bannerne, skal det bemærkes, at det ikke kræves, at den person, for hvis regning den kommercielle kommunikation foretages, selv er identificeret direkte på banneret. Det er f.eks. tilstrækkeligt, at banneret ved hjælp af hypertextforbindelser gør en sådan identifikation mulig.

Litra c) fastslår kravet om gennemsigtighed i forbindelse med reklametilbud. Reklametilbud er ikke forbudt, men de skal indeholde en række oplysninger for ikke at lade nogen tvivl bestå om deres art og betingelserne for deres anvendelse, som skal være eksplicit anført. I betragtning af de muligheder, der er på Internettet for på en nem måde at give en række oplysninger, er en sådan forpligtelse medvirkende til at lette forbrugerbeskyttelsen og de kommercielle transaktioners loyalitet, uden at operatørerne derved pålægges betydelige supplerende omkostninger.

I litra d) fastslås kravet til gennemsigtighed, hvad angår konkurrencer og spil i reklameøjemed, og det kræves, at betingelserne for deltagelse stilles til rådighed, f.eks. i form af en ikon eller et logo med en hypertextforbindelse. De her omhandlede konkurrencer eller spil i reklameøjemed er dem, der tager sigte på kommerciel kommunikation, og ikke spil om penge, som ikke falder ind under dette direktivs anvendelsesområde (artikel 22, stk. 1).

Artikel 7 - Uopfordret kommerciel kommunikation

Denne artikel omhandler den såkaldte "spamming", dvs. uopfordret forsendelse af e-post til forbrugere eller nyhedsgrupper. Med henblik på forbrugerbeskyttelse er det nødvendigt at foreslå løsninger ud over dem, der allerede findes i artikel 10, stk. 2, i direktiv 97/7/EF²³ og i artikel 12, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren. I denne artikel kræves det, at uopfordrede e-post-meddelelser påføres et særligt mærke på kuerten, således at den, der modtager denne post, øjeblikkeligt kan fastslå, at det drejer sig om en kommerciel kommunikation, uden først at skulle åbne den.

Artikel 8 - Lovregulerede erhverv

Stk. 1

I stk. 1 fastsættes det generelle princip om, at kommerciel kommunikation er tilladt for lovregulerede erhverv i det omfang, det er nødvendigt, for at disse erhverv kan yde tjenester inden for informationssamfundet, og på betingelse af, at de overholder de gældende faglige regler. Sådanne regler findes i alle medlemsstaterne og for alle erhverv, og de svarer til legitime almene hensyn.

For en tjenesteyder, som vil anvende Internet til at udbyde tjenester, som hører ind under reglerne for lovregulerede erhverv, eller som vil fremsætte en kommerciel

²³ EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

kommunikation angående disse tjenester, opstår der i praksis det spørgsmål, hvilken type information der kan kommunikeres under hensyntagen til de etiske regler om reklame.

Stk. 2

I betragtning af de store forskelle på situationen i de forskellige lande og på grund af, at der i denne sektor er tradition for selvregulering, foreslås det *at opfordre de organer, som repræsenterer de lovregulerede erhverv på europæisk niveau, til, under overholdelse af fællesskabsretten, at nå frem til den tilpasning og de fælles løsninger, som er nødvendige i de lovregulerede erhvervs egen interesse samt i forbrugernes og de pågældende nationale myndigheders interesse.* Der er navnlig to typer information, som bør undersøges af de berørte organer: angivelsen af *faglig specialisering og tariffer.* Disse angivelser er af væsentlig betydning for den økonomiske aktivitet og for forbrugerbeskyttelsen. Andre angivelser kan have lige så stor betydning og fortjener at blive undersøgt, herunder illustrationer, fotografier, logoer; sager, som er løst, med kundernes accept; anførelse af kundernes navne; kundernes bedømmelse af leverede tjenesteydelser.

Stk. 3

Og endelig kan Kommissionen, om nødvendigt, træffe foranstaltninger i fællesskab med medlemsstaterne inden for rammerne af det i artikel 23 omhandlede udvalg med henblik på at fastlægge, hvilke angivelser der er forenelige med de etiske regler.

AFDELING 3 - ELEKTRONISKE KONTRAKTER

Artikel 9 - Behandling af elektroniske kontrakter

Stk. 1

I denne bestemmelse anmodes medlemsstaterne om at gøre anvendelsen af kontrakter ad elektronisk vej praktisk mulig. Den supplerer forslaget til direktiv om en fælles ramme for elektroniske signaturer²⁴, som kun behandler spørgsmålet om den retlige gyldighed af elektroniske signaturer uden at berøre andre aspekter vedrørende den juridiske værdi af kontrakter indgået ad elektronisk vej.

Det drejer sig for medlemsstaterne om en *resultatforpligtelse*, om at foretage en *systematisk gennemgang af de af deres forskrifter*, som eventuelt kan hindre, begrænse eller afholde fra anvendelsen af kontrakter ad elektronisk vej, og om at foretage *denne gennemgang på en kvalitativ måde*, dvs. at de ikke må nøjes med udelukkende at ændre nøgleord (f.eks. "papir") i deres forskrifter, men at de skal verificere alt, hvad der i praksis kan forhindre en "konkret" anvendelse af kontrakter ad elektronisk vej.

²⁴ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en fælles ramme for elektroniske signaturer; meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget; KOM(1998) 297 endelig udg. af 13.5.1998.

Den undersøgelse, medlemsstaterne skal foretage, vedrører samtlige etaper i proceduren vedrørende kontraktens indgåelse og ikke blot selve indgåelsen af kontrakten og spørgsmålet om dens datamedium. Etaperne i denne procedure vedrører bl.a.: opfordringen til at fremsætte et bud om eller selve budet om kontraktindgåelse, forhandlingen, budet (når der foreligger en opfordring til kontraktindgåelse), indgåelsen af kontrakten, registreringen, opsigelse eller ændring af kontrakten, faktureringen og arkiveringen af kontrakten.

For at gennemføre denne artikel i national lov og opfylde denne forpligtelse i praksis skal de nationale myndigheder sørge for:

- at ophæve de bestemmelser, som klart forbyder eller begrænser anvendelsen af elektroniske midler,
- ikke at hindre brugen af visse elektroniske systemer som f.eks. intelligente elektroniske moduler,
- ikke at give kontrakter indgået ad elektronisk vej en begrænset retsvirkning, hvilket i praksis ville være det samme som at begunstige anvendelsen af kontrakter udfærdiget på papir,
- at tilpasse de formkrav, som ikke kan opfyldes ad elektronisk vej, eller som oftest giver anledning til retsusikkerhed, fordi det er uklart, hvordan de skal fortolkes eller anvendes på kontrakter indgået ad elektronisk vej. Dette vedrører ikke kravet om signatur, som er omfattet af forslaget til direktiv om en fælles ramme for elektroniske signaturer²⁵. Retsusikkerheden med hensyn til fortolkningen af formkravene er den hyppigste hindring for effektiv anvendelse af kontrakter ad elektronisk vej. I det følgende gives der en række eksempler på formkrav, som medlemsstaterne skal undersøge og eventuelt tilpasse:

Krav vedrørende datamedium for kontrakten: kontrakten skal være på "papir", den skal være "skriftlig", der skal sendes et "brev" (bekræftelsesskrivelse, hensigtserklæring), der skal forelægges et "dokument", der skal anvendes en særlig "formular", der skal foreligge en "original" af kontrakten, der skal foreligge et bestemt "antal originaler" (f.eks. en for hver del), og den skal være "trykt" eller "offentliggjort".

Krav vedrørende tilstedeværelse: kontrakten skal være forhandlet eller indgået af fysiske personer eller under tilstedeværelse af begge parter, og den skal forhandles eller indgås på et nærmere angivet sted.

Krav vedrørende inddragelse af tredjemand: kontrakten skal være udfærdiget eller bekræftet af en notar, den skal være indgået i vidners tilstedeværelse, og den skal være registreret eller deponeret hos tredjemand eller hos en myndighed.

²⁵ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en fælles ramme for elektroniske signaturer; meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget; KOM(1998) 297 endelig udg. af 13.5.1998.

Det skal bemærkes, at hvad angår de skatte- og afgiftsmæssige aspekter af faktureringen, vil det være nødvendigt at træffe særlige foranstaltninger på fællesskabsplan for at fjerne de hindringer, der eksisterer på grund af forskellene mellem de krav, der pålægges på nationalt plan.

Stk. 2, 3 og 4

Formålet med disse undtagelser er at opnå en vis smidighed og at tage højde for særlige forhold eller begrænsninger for anvendelsen af elektroniske kontrakter, som kan være legitime. De kan dog tilpasses ved hjælp af gennemførelsesforanstaltninger. For at sikre en vis gennemsigtighed opfordres medlemsstaterne desuden til at meddele, hvilke kontrakter der er omfattet af disse undtagelsesbestemmelser.

Artikel 10 - Oplysningspligt

For at sikre et højt beskyttelsesniveau for loyal forretningspraksis og forbrugerbeskyttelse indeholder denne artikel en forpligtelse til gennemsigtighed med hensyn til bestemmelserne for kontraktproceduren, navnlig kravet om på forhånd at beskrive, hvilke forskellige indtastninger, der er nødvendige, før end kontrakten formelt er indgået. Dette særlige aspekt af udformningen af kontrakter ad elektronisk vej behandles ikke i direktiv 97/7/EF.

Stk. 2 understreger betydningen af kvaliteten af bekræftelsen.

Stk. 3 sigter mod at give tjenestemodtageren mulighed for at få adgang til eventuelle adfærdskodekser vedrørende de kontraktmæssige aspekter, som tjenesteyderen er underkastet.

Artikel 11 - Tidspunktet for kontraktens indgåelse

Denne artikel vedrører en nærmere bestemt situation:

- en kontraktprocedure, hvor tjenestemodtageren kun har valget mellem at klikke "ja" eller "nej" (eller anvende en anden teknologi) for at acceptere et tilbud eller ej,
- et konkret tilbud fremsat af en tjenesteyder (den situation, hvor tjenesteyderen kun fremsætter en opfordring til at afgive bud, er ikke omfattet heraf).

I betragtning af den store retsikkerhed, der hersker omkring denne type situation, foreslås det i denne artikel klart at fastslå, fra hvornår kontrakten er indgået (stk. 1).

I stk. 2 anmodes tjenesteyderen om at stille midler til rådighed, som giver brugeren mulighed for at blive klar over og rette sin fejlindtastning, f.eks. i form af en dialogboks med bekræftelsesmulighed, som gør det muligt at sikre, at tjenestemodtageren faktisk har accepteret et tilbud.

AFDELING 4 - FORMIDLERANSVAR

I dette afsnit fastsættes der grænser for det ansvar, der påhviler tjenesteydere inden for informationssamfundet, når de optræder som "formidlere", med hensyn til andre personers ulovlige adfærd. Kun formidlernes onlineaktiviteter er omhandlet. De karakteriseres af følgende forhold: 1) at informationerne leveres af tjenestemodtagerne, og 2) at informationerne sendes eller oplagres på anmodning af tjenestemodtagerne. Ved "tjenestemodtager" forstås den person, som giver informationerne online, samt den, som har adgang til disse informationer og/eller importerer dem. Begrebet "information", som anvendes i dette afsnit, skal forstås i bred forstand.

Andre typer aktiviteter, som ligeledes udgør tjenester inden for informations-samfundet, behandles ikke i dette afsnit, da man ikke har opdaget nye Internet-specifikke problemer inden for dette område. F.eks. kan et online-rejsebureaus salg af flybilletter (selv om bureauet sælger billetterne på et flyselskabs vegne) ikke betragtes som en ren formidling eller oplagring af oplysninger fra tredjemand og falder derfor ikke inden for de grænser, der er fastsat i direktivet.

Grænserne for ansvarlighed fastlægges horisontalt, dvs. at den omfatter alle typer ulovlige onlineaktiviteter foretaget af tredjemand (f.eks. tyveri inden for området ophavsret, illoyal konkurrence, vildledende reklame osv.). Det skal dog præciseres, at bestemmelserne i dette afsnit ikke anfægter den materielle ret, som gælder for de forskellige overtrædelser, der kan være tale om. Formålet med dette afsnit er kun at begrænse ansvarligheden. Hvis en tjenesteyder ikke opfylder betingelserne for at kunne drage fordel af denne begrænsning, skal arten og omfanget af hans ansvar etableres på basis af den nationale lovgivning. Denne sondring med hensyn til ansvarligheden tager ikke sigte på kategorien af operatører men på de forskellige typer aktiviteter. Det forhold, at en tjenesteyder opfylder forpligtelserne for at blive fritaget for ansvar for en given aktivitet, fritager ham ikke for ansvaret for alle hans andre aktiviteter.

Artikel 12 - Ren formidling ("mere conduit")

I artikel 12 indføres fritagelse for ansvar for informationstransmissionsaktiviteter på kommunikationsnettene, når tjenesteyderen spiller en passiv rolle, som består i at transportere informationer for tredjemand (tjenestemodtageren).

Denne ansvarsfritagelse omfatter både tilfælde, hvor en tjenesteyder kan holdes direkte ansvarlig for en overtrædelse, og tilfælde, hvor han kan dømmes ansvarlig som en følgevirkning af en overtrædelse begået af en anden person (f.eks. som medskyldig). Hvad angår den type aktiviteter, som er omfattet af denne artikel, kan der ikke indledes nogen erstatningssag mod tjenesteyderen for nogen som helst form for ansvar. Der kan heller ikke indledes straffesag mod tjenesteyderen. Artikel 12 udelukker dog ikke muligheden af et søgsmål med nedlæggelse af påstand om forbud.

Stk. 1

For at opnå fritagelse forudsættes det, at de sendte informationer "leveres af tjenestemodtageren". Når tjenesteyderen sender sine egne informationer, kan man ikke længere antage, at han udøver en formidleraktivitet. Det samme er tilfældet, hvis han under transmissionen ændrer selve informationerne. For at komme i betragtning for ansvarsfritagelse, er der tre betingelser, som alle skal være opfyldt.

Kravet om, at tjenesteyderen ikke selv må være ophavsmand til transmissionen, betyder, at han ikke må være den person, som træffer beslutning om at udføre denne transmission. Det forhold, at en tjenesteyder automatisk foretager en transmission efter anmodning fra en tjenestemodtager, må ikke medføre, at han betragtes som værende ophavsmand til denne transmission. Kravet om, at tjenesteyderen ikke må udvælge modtagerne af denne transmission, vedrører dog ikke den automatisk foretagne udvælgelse af tjenestemodtagere som svar på anmodningen fra den person, fra hvem transmissionen udgår (f.eks. en anmodning fra en bruger om, at en e-post-meddelelse sendes til en agent, som forvalter en adresseliste). Det tredje krav går ud på, at tjenesteyderen hverken må udvælge eller ændre de informationer, der indgår i transmissionen.

Stk. 2

Den mellemliggende og transiente oplagring, som finder sted i forbindelse med informationstransmissionen for at muliggøre denne transmission, er omfattet af fritagelsen, da der blot er tale om en "ren formidling".

Det er kun den oplagring, der finder sted i forbindelse med informations-transmissionen, og som udelukkende har til formål at muliggøre denne transmission, som er omfattet af fritagelsen. Denne form for oplagring omfatter ikke de kopier, som tjenesteyderen tager med henblik på at stille informationerne til rådighed for andre brugere. Denne form for oplagring falder ind under artikel 13.

Begrebet "automatisk" henviser til, at oplagringen foregår som led i den normale arbejdsgang for den pågældende teknologi. Begrebet "mellemliggende" henviser til, at oplagringen af informationen foregår under selve transmissionen. Begrebet "transient" henviser til, at oplagringen sker i et begrænset tidsrum. Det skal dog anføres, at varigheden af informationsoplagringen ikke må overskride den tid, der med rimelighed kan forventes at være nødvendig for transmissionen.

Artikel 13 - "Caching"

Denne artikel omhandler de former for midlertidig oplagring, som oftest kaldes "system caching". Denne form for oplagring foretages af tjenesteyderen med det formål at øge digitalnettenes ydeevne og hurtighed. Den udgør ikke i sig selv en særskilt anvendelse af den formidlede information. Den består i at lave kopier af den information, som sendes online af tredjemand, og disse kopier opbevares midlertidigt i operatørens system eller netværk for i en senere fase at lette informationsbrugernes adgang. Disse kopier er resultatet af en teknisk og automatisk procedure, og de er

"mellemliggende" mellem det tidspunkt, hvor informationen oprindeligt gøres tilgængelig på netværket, og slutbrugerens anvendelse.

For at blive fritaget for et ansvar, som eventuelt kunne pålægges tjenesteyderen for denne type oplagring, skal han overholde visse betingelser.

Artikel 14 - Oplagring

Stk. 1

I artikel 14 fastsættes der en grænse for ansvarligheden, hvad angår oplagring af informationer, som leveres af tjenestemodtagerne, og som foretages efter anmodning fra dem (f.eks. tildeling af serverplads til en virksomheds eller en privat persons websted, BBS, nyhedsgruppe osv.).

Fritagelsen for ansvar (såvel hvad angår civilretligt som strafferetligt ansvar) kan ikke indrømmes, hvis tjenesteyderen har kendskab til, at en af brugerne af hans tjeneste udøver ulovlige aktiviteter (konkret kendskab). Hvad angår erstatningssager, kan der ikke indrømmes fritagelse for ansvar, hvis tjenesteyderen har kendskab til kendsgerninger og omstændigheder, hvoraf det fremgår, at der er tale om en ulovlig aktivitet.

Tjenesteyderne vil ikke blive frataget retten til at nyde fordel af ansvarsfritagelse, hvis de, efter at have fået kendskab til en bestemt aktivitets ulovlige karakter eller efter at have fået kendskab til kendsgerninger eller omstændigheder, hvoraf det fremgår, at en bestemt aktivitet er ulovlig, hurtigt træffer foranstaltninger for at trække informationerne tilbage eller blokere adgangen til dem.

Dette princip, som er omhandlet i stk. 1, andet led, udgør en basis, hvorpå de forskellige berørte parter kan iværksætte konkrete procedurer, hvorigennem tjenesteyderen underrettes om informationer, som ligger til grund for en ulovlig aktivitet, og det opnås, at disse informationer trækkes tilbage, eller at adgang hertil forbydes (disse procedurer kaldes også "procedurer for underretning og inddragelse" - "notice and take down procedures"). Det skal dog understreges, at disse procedurer ikke træder i stedet for og ikke kan erstatte de eksisterende retsmidler.

Kommissionen fremmer aktivt systemer til selvregulering, herunder etablering af adfærdskodekser og direkte linjer²⁶.

Stk. 2

I stk. 2 fastslås det, at når tjenestemodtageren handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol, finder artikel 14 ikke anvendelse. Det skal understreges, at begrebet kontrol her henviser til kontrol af aktiviteterne og ikke til kontrol af selve informationerne.

²⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan til fremme af sikker anvendelse af Internet. Vedtaget af Kommissionen den 12. november 1997 (KOM(97) 582 endelig udg.).

Artikel 15 - Ingen tilsynsforpligtelse

I denne artikel bestemmes det, at tjenesteyderne ikke må pålægges nogen generel forpligtelse til aktivt at skulle verificere eller kontrollere indholdet af informationer fra tredjemand.

Denne generelle regel udelukker ikke, at en domstol eller politiet kan anmode en tjenesteyder om f.eks. at kontrollere et bestemt netsted i en given periode for at forhindre eller bekæmpe en bestemt, ulovlig aktivitet.

KAPITEL III - GENNEMFØRELSE

Formålet med dette kapitel er at sikre en effektiv iværksættelse af direktivet i borgernes og tjenesteydernes interesse, og det er begrundet i behovet for at sikre, at det indre marked kan fungere korrekt, navnlig hvad angår en effektiv anvendelse af princippet om det i artikel 3 omhandlede oprindelsesland.

Artikel 16 - Adfærdskodekser

Formålet med denne artikel er at fremme gennemførelsen af adfærdskodekser på fællesskabsplan. Dette skal ses i sammenhæng med den politik, der er vedtaget på fællesskabsplan, samt med Rådets henstilling 98/560 af 24. september 1998²⁷ og Rådets beslutning om vedtagelse af en flerårig EF-handlingsplan til fremme af sikker anvendelse af Internet.

For at sikre, at adfærdskodekserne er i overensstemmelse med fællesskabsretten, opfordres de berørte parter i litra b) til at meddele udkastene til kodekser til Kommissionen. Endvidere skal frivillige aftaler i medfør af direktiv 98/34/EF²⁸, i hvilke en offentlig myndighed er kontraherende part, obligatorisk meddeles på de betingelser, som er fastsat i dette direktiv.

Denne bestemmelse er navnlig vigtig i forbindelse med gennemførelsen af visse bestemmelser, som omhandlet i artikel 8.

Artikel 17 - Udenretslig bilæggelse af tvister

Stk. 1

I henhold til denne artikel skal der i praksis være mulighed for at benytte sig af de udenretslige mekanismer til bilæggelse af tvister, navnlig ad elektronisk vej, når blot disse mekanismer overholder de i stk. 2 omhandlede principper. Denne type mekanisme synes at være specielt nyttig for visse tvister på Internettet i betragtning af de ringe beløb, det drejer sig om, og mængden af de berørte parter, som kan overtales

²⁷ Rådets henstilling 98/560 af 24. september 1998 om udvikling af den europæiske industris konkurrenceevne inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester gennem fremme af nationale rammer, der tager sigte på at opnå en sammenlignelig og effektiv beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed. EFT L 270 af 7.10.1998, s. 48.

²⁸ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37, som ændret ved direktiv 98/48/EF, EFT L 217 af 5.8.1998, s. 18.

til ikke at benytte de retslige procedurer på grund af de hermed forbundne omkostninger. Medlemsstaternes juridiske rammer for disse mekanismer til bilæggelse af tvister må ikke føre til, at de kun anvendes i begrænset omfang, eller at de gøres komplicerede, navnlig når det drejer sig om specifikke mekanismer for tvister på Internet, som kan finde sted ad elektronisk vej.

Stk. 2

Disse principper vedrører udelukkende tvister på forbrugerområdet og er allerede omhandlet i Kommissionens henstilling 98/257/EF, vedtaget den 30. marts 1998, om de principper, der finder anvendelse på organer med ansvar for udenretslig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet²⁹, og de er nærmere forklaret i Kommissionens meddelelse af 30. marts 1998 om "udenretslig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet"³⁰.

Artikel 18 - Søgsmålsadgang

Denne retslige bestemmelse vedrører udelukkende spørgsmål, som skal behandles for at sikre, at det indre marked fungerer korrekt, og den er direkte forbundet med fællesskabsmålsætningen om at sikre fri bevægelighed for tjenesteydelser, som er omhandlet i direktivets artikel 3; det bør navnlig undgås, at der stilles spørgsmålstejn ved den gensidige tillid mellem medlemsstaterne.

Stk. 1 vedrører adgang til *domstolsprøvelse i hastetilfælde* (f.eks. spørgsmål om anvendelse af foreløbige forholdsregler). Der er tale om en resultatforpligtelse, som påhviler medlemsstaterne, der skal undersøge, hvorvidt deres procedurer er egnede til at kunne hamle op med ulovlig adfærd eller tvist på Internettet.

Artikel 19 - Samarbejde mellem myndigheder

Formålet med denne artikel er at give de nationale myndigheder de nødvendige midler til at kunne opfylde deres forpligtelse til overvågning af informationsfundets tjenester og sikre et effektivt samarbejde mellem medlemsstaterne samt mellem medlemsstaterne og Kommissionen.

I stk. 4 anmodes medlemsstaterne om at udpege kontaktpunkter i deres nationale administrationer, som vil kunne orientere og bistå tjenestemodtagerne, navnlig forbrugerne.

Artikel 20 - Elektroniske kommunikationsveje

Formålet med denne artikel er at åbne mulighed for at vedtage gennemførelsesforanstaltninger, der anses for egnede til at opfylde de forpligtelser, som vedrører bestemmelserne for den elektroniske formidling (artikel 17, stk. 1, og artikel 19, stk. 4). Disse gennemførelsesforanstaltninger kan kun træffes med det

²⁹ EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

³⁰ KOM(1998) 198 endelig udg.

formål at lette kommunikationen på tværs af grænserne under tilstrækkelig sikre forhold.

Artikel 21 - Sanktioner

Der er tale om en standardbestemmelse i direktiver vedrørende det indre marked.

KAPITEL IV - UNDTAGELSER

Artikel 22 - Undtagelser

I betragtning af direktivets brede anvendelsesområde og behovet for at sikre en vis grad af fleksibilitet og handlingsfrihed med hensyn til anvendelsen, er der fastsat tre typer undtagelser i direktivet:

Stk. 1: de generelle undtagelser fra anvendelsesområdet vedrører det *fiskale* område og det område, der er omfattet af *direktiv 95/46/EF*³¹. Der vil kunne forekomme en vis overlappning mellem sidstnævnte direktiv og dette direktiv om elektronisk handel. I betragtning af at direktiv 95/46/EF allerede sikrer fri bevægelighed for personoplysninger mellem medlemsstaterne, er dette område blevet udelukket fra anvendelsesområdet for nærværende direktiv. De fiskale aspekter af den elektroniske handel er ligeledes udelukket herfra; de behandles som led i Kommissionens meddelelse om "Elektronisk handel og indirekte beskatning"³².

Endvidere er visse *aktiviteter*, som er anført i bilag I, også udelukket fra anvendelsesområdet. Disse aktiviteter er udelukket, fordi det ikke er muligt at sikre fri bevægelighed for disse tjenesteydelser mellem medlemsstaterne i betragtning af, at der ikke findes nogen gensidig anerkendelse eller ikke foreligger tilstrækkelig harmonisering til at sikre et tilsvarende beskyttelsesniveau for almene hensyn.

Stk. 2: undtagelse fra klausulen om det indre marked

Princippet vedrørende oprindelseslandet, som er omhandlet i dette direktiv, nødvendiggør visse undtagelser i specifikke tilfælde, som er omhandlet i bilag II. Visse specifikke anliggender kan ikke drage fordel af princippet om oprindelseslandet af følgende grunde:

- det er *umuligt at anvende princippet om gensidig anerkendelse*, således som det fremgår af Domstolens retspraksis vedrørende principperne om fri bevægelighed, som er fastlagt i traktaten,
- der *foreligger ikke tilstrækkelig harmonisering*, som i tilfælde af, at princippet om gensidig anerkendelse ikke kan anvendes, ville kunne sikre et tilsvarende beskyttelsesniveau i alle medlemsstaterne,

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger; EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

³² KOM(1998) 374 endelig udg.

- *der findes bestemmelser i eksisterende direktiver, som er klart uforenelige med artikel 3, fordi de eksplicit omhandler kontrol i bestemmelseslandet.*

Stk. 3: undtagelser fra den fri bevægelighed for tjenesteydelser i særlige tilfælde.

Stk. 3 åbner mulighed for, at der i visse meget specielle tilfælde kan træffes foranstaltninger med henblik på at begrænse den fri bevægelighed for informationsfundets tjenester, som normalt ville blive betragtet som værende uforenelige med artikel 3, stk. 2.

Til disse undtagelser er der knyttet en række betingelser vedrørende de forskellige typer foranstaltninger (litra a) og den fremgangsmåde, den medlemsstat, som træffer dem, skal anvende (litra b).

Endvidere er der udarbejdet en hasteprocedure for at tage højde for, at visse former for skade og tab kan opstå meget hurtigt.

Undtagelserne er underkastet en tilsynsprocedure fra Kommissionens side. Kommissionens fremgangsmåde vil i denne sammenhæng naturligvis være fleksibel, og den vil navnlig sigte mod at undgå tilfælde af skjult eller urimelig begrænsning af den fri bevægelighed for de pågældende tjenesteydelser. Kommissionen vil i så høj grad som muligt tage hensyn til, at medlemsstaterne er nødt til at sørge for, at de regler, som sigter mod at beskytte væsentlige samfundsinteresser, overholdes. Det er for eksempel udelukket, at Kommissionen vil forhindre en medlemsstat i at anvende en regel, som forbyder modtagelse af racistiske meddelelser.

KAPITEL V

Ved artikel 23 oprettes et rådgivende udvalg, som skal bistå Kommissionen med anvendelsen af dens gennemførelsesbeføjelser. De følgende artikler indeholder standardbestemmelser for direktiver.

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om visse retlige aspekter af
elektronisk handel i det indre marked

Kapitel I - Almindelige bestemmelser

Artikel 1 - Formål og anvendelsesområde

Artikel 2 - Definitioner

Artikel 3 - Det indre marked

Kapitel II - Principper

Afdeling 1 - Bestemmelser om etablering og oplysninger

Artikel 4 - Princippet om, at der ikke kræves forhåndsgodkendelse

Article 5 - Almindelig oplysningspligt

Afdeling 2 - Kommersiell kommunikation

Artikel 6 - Oplysningspligt

Artikel 7 - Uopfordret kommerciel kommunikation

Artikel 8 - Lovregulerede erhverv

Afdeling 3 - Elektroniske kontrakter

Artikel 9 - Behandling af elektroniske kontrakter

Artikel 10 - Oplysningspligt

Artikel 11 - Tidspunktet for kontraktens indgåelse

Afdeling 4 - Formidleransvar

Artikel 12 - Ren formidling ("mere conduit")

Artikel 13 - "Caching"

Artikel 14 - Oplagring

Artikel 15 - Ingen tilsynsforpligtelse

Kapitel III - Gennemførelse

Artikel 16 - Adfærdskodeks

Artikel 17 - Udenretslig bilæggelse af tvister

Artikel 18 - Søgsmålsadgang

Artikel 19 - Samarbejde mellem myndighederne

Artikel 20 - Elektroniske kommunikationsveje

Artikel 21 - Sanktioner

Kapitel IV – Udelukkelse fra anvendelsesområdet og undtagelser

Artikel 22 – Udelukkelse fra anvendelsesområdet og undtagelser

Kapitel V - Rådgivende udvalg og afsluttende bestemmelser

Artikel 23 - Udvalg

Artikel 24 - Rapport

Artikel 25 - Gennemførelse

Artikel 26 - Ikrafttræden

Artikel 27 - Adressater

BILAG I (Virksomhed, der ikke er omfattet)

BILAG II (Undtagelser fra artikel 3)

Forslag til
EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om visse retlige aspekter af
elektronisk handel i det indre marked

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -
under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 57, stk. 2, artikel 66 samt artikel 100 A,
under henvisning til forslag fra Kommissionen³³,
under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg³⁴,
i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B³⁵, og
ud fra følgende betragtninger:

- 1) Den Europæiske Union har som mål at skabe stadig snævrere bånd mellem staterne og de europæiske folk og at sikre økonomiske og sociale fremskridt; i henhold til traktatens artikel 7 A indebærer det indre marked et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser samt fri etableringsret; udviklingen af informationssamfundets tjenester i et område uden indre grænser er et væsentligt middel til at fjerne de barrierer, der deler de europæiske folk;
- 2) udviklingen af den elektroniske handel i informationssamfundet indebærer store muligheder for beskæftigelsen i Fællesskabet, især i de små og mellemstore virksomheder, og den vil fremme væksten i de europæiske virksomheder samt investeringerne i innovation;
- 3) informationssamfundets tjenester omfatter en lang række økonomiske aktiviteter, som bl.a. kan bestå i onlinesalg af varer; der er ikke alene tale om tjenester, der giver mulighed for onlineindgåelse af kontrakter, men også, når der er tale om en økonomisk aktivitet, om tjenester, som modtageren ikke yder vederlag for, f.eks. tjenester, som består i at tilbyde information online; informationssamfundets tjenester omfatter også onlinevirksomhed via telefoni og telefax;
- 4) udviklingen af informationssamfundets tjenester i Fællesskabet begrænses af en række retlige hindringer for et velfungerende indre marked; hindringerne kan hæmme udøvelsen af etableringsfriheden og den frie bevægelighed for tjenesteydelser eller gøre disse mindre attraktive; hindringerne skyldes, at de

³³ EFT C

³⁴ EFT C

³⁵ EFT C

ationale lovgivninger er forskellige, og at der hersker retsikkerhed med hensyn til, hvilke nationale ordninger der finder anvendelse på disse tjenester; da lovgivningerne på de pågældende områder ikke er koordineret eller tilpasset hinanden, kan hindringerne efter De Europæiske Fællesskabers Domstols retspraksis være berettiget, og det kan være usikkert, i hvilket omfang medlemsstaterne kan føre kontrol med tjenester fra en anden medlemsstat;

- 5) med hensyn til Fællesskabets mål, traktatens artikel 52 og 59 og den afledte fællesskabsret bør disse hindringer afskaffes gennem en samordning af visse nationale lovgivninger, herunder gennem en præcisering på fællesskabsplan af de juridiske begreber, i det omfang det er nødvendigt for et velfungerende indre marked; dette direktiv, som kun vedrører visse specifikke spørgsmål, som giver anledning til problemer for det indre marked, er fuldt ud i overensstemmelse med hensynet til at overholde subsidiaritetsprincippet, som omhandlet i traktatens artikel 3 B;
- 6) i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet begrænses nærværende direktiv til de foranstaltninger, som er strengt nødvendige for at opnå et velfungerende indre marked; på de områder, hvor det er nødvendigt at træffe foranstaltninger på fællesskabsplan, og hvor det er nødvendigt for at sikre, at området reelt er uden indre grænser for den elektroniske handel, skal direktivet sikre en høj grad af beskyttelse af almene hensyn, og især en beskyttelse af forbrugeren og folkesundheden; i henhold til traktatens artikel 129 indgår sundhedsbeskyttelsen som et væsentligt led i Fællesskabets politik på andre områder; dette direktiv har ingen indvirkning på de retsregler, der finder anvendelse på egentlig levering af goder og heller ikke på levering af tjenesteydelser, som ikke udgør tjenester i informationssamfundet;
- 7) dette direktiv har ikke til formål at opstille særlige internationalprivatretlige regler om lovkonflikter og værneting og berører således ikke internationale konventioner herom;
- 8) informationssamfundets tjenester skal kontrolleres på det sted, hvor tjenesterne udføres, for at sikre en effektiv beskyttelse af almene hensyn, og der skal derfor være sikkerhed for, at den kompetente myndighed yder denne beskyttelse ikke alene for borgerne i det pågældende land, men også for alle Fællesskabets borgere; for effektivt at sikre den frie bevægelighed for tjenesteydelser og for at skabe retssikkerhed for tjenesteyderne og modtagerne bør disse tjenester alene være underlagt retssystemet i den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret; for at fremme den gensidige tillid mellem medlemsstaterne er det absolut nødvendigt klart at præcisere, at ansvaret påhviler oprindelseslandet;
- 9) tjenesteyderens etableringssted skal fastlægges i overensstemmelse med Domstolens retspraksis; når der er tale om et selskab, der leverer tjenester via et Internetsted, befinder etableringsstedet sig ikke der, hvor den benyttede teknologi befinder sig, eller der, hvor stedet er tilgængeligt; når samme tjenesteyder har flere driftssteder, hører tjenesteyderen under den medlemsstats myndighed, i hvilken den pågældende har midtpunktet for sin virksomhed; opstår der særlige vanskeligheder med at fastslå, i hvilken medlemsstat tjenesteyderen er etableret,

bør der fastsættes samarbejdsordninger mellem medlemsstaterne, og et rådgivende udvalg bør kunne hasteindkaldes;

- 10) den kommercielle kommunikation er af afgørende betydning for finansieringen af informationssamfundets tjenester og for udviklingen af et stort udbud af nye gratis tjenester; af hensyn til forbrugerne og loyal forretningspraksis skal den kommercielle kommunikation, herunder rabatter, tilbud og reklamespil overholde en række forpligtelser vedrørende gennemsigtighed, og disse forpligtelser berører ikke Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF³⁶ om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg; dette direktiv berører ikke gældende direktiver om kommerciel kommunikation, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/43/EF³⁷ om reklame for tobaksvarer;
- 11) artikel 10, stk. 2, i direktiv 97/7/EF og artikel 12, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren³⁸ vedrører spørgsmålet om modtagerens samtykke i visse tilfælde af uopfordret kommerciel kommunikation og finder fuldt ud anvendelse på informationssamfundets tjenester;
- 12) for at fjerne de hindringer for udviklingen af grænseoverskridende tjenester i Fællesskabet, som de lovregulerede erhverv vil kunne tilbyde på Internet, er det nødvendigt, at det på fællesskabsplan sikres, at de faglige regler, der er fastsat for at beskytte bl.a. forbrugeren eller folkesundheden, overholdes; adfærdskodeks på fællesskabsplan er et egnet redskab til opstilling af etiske regler for kommerciel kommunikation, og det vil være mest hensigtsmæssigt at fremme udarbejdelsen eller en eventuel tilpasning af sådanne kodekser fremfor at optage dem i nærværende direktiv; den faglige lovregulerede virksomhed, der er omfattet af nærværende direktiv, skal forstås som defineret i artikel 1, litra d), i Rådets direktiv 89/48/EØF af 21. december 1988 om en generel ordning for gensidig anerkendelse af eksamensbeviser for erhvervskompetencegivende videregående uddannelser af mindst tre års varighed³⁹;
- 13) hver medlemsstat skal tilpasse sin lovgivning om krav, især formkrav, som vil kunne hindre indgåelse af elektroniske kontrakter med forbehold af enhver fællesskabsforanstaltning, som måtte blive truffet på det fiskale område med hensyn til elektronisk fakturering; der skal foretages en systematisk gennemgang af de lovgivninger, hvor en sådan tilpasning er påkrævet, og gennemgangen skal omfatte alle etaper og led i kontraktforholdet, herunder opbevaring af kontrakten; tilpasningen skal resultere i, at det reelt og faktisk bliver muligt retligt og i praksis at indgå kontrakter ad elektronisk vej; retsvirkningen af elektroniske signaturer er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 99/.../EF af ... [om en fælles ramme for elektroniske signaturer]⁴⁰; det er nødvendigt at præcisere, på hvilket

³⁶ EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

³⁷ EFT L 213 af 30.7.1998, s. 9.

³⁸ EFT L 24 af 30.1.1998, s. 1.

³⁹ EFT L 19 af 24.1.1989, s. 16.

⁴⁰ KOM(1998) endelig udg. af 13.5.1998.

tidspunkt en elektronisk kontrakt skal betragtes som indgået; tjenestemodtagerens accept af kontrakten kan bestå i, at denne foretager en onlinebetaling; en tjenesteyders modtagelsesbekræftelse kan bestå i onlinelevering af en tjeneste, der leveres mod vederlag;

- 14) Rådets direktiv 93/13/EØF⁴¹ om urimelige kontraktvilkår og direktiv 97/7/EF indeholder væsentlige regler om forbrugerbeskyttelse i kontraktforhold, og disse direktiver skal stadig fuldt ud finde anvendelse på informationssamfundets tjenester; Rådets direktiv 84/450/EØF⁴² om vildledende reklame, ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/55/EF⁴³, og Rådets direktiv 87/102/EØF⁴⁴ om forbrugerkredit, senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/7/EF⁴⁵, Rådets direktiv 90/314/EØF⁴⁶ om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF⁴⁷ om angivelse af priser på forbrugsvarer, udgør også en del af den gældende fællesskabsret; nærværende direktiv bør ikke berøre direktiv 98/43/EF, som er blevet vedtaget som led i det indre marked og heller ikke andre direktiver om beskyttelse af folkesundheden;
- 15) fortrolig behandling af elektroniske meddelelser sikres ved artikel 5 i direktiv 97/66/EF; medlemsstaterne skal i medfør af nævnte direktiv forbyde enhver form for opfangning eller overvågning af disse elektroniske meddelelser af andre end afsenderen og modtageren;
- 16) forskellene i gældende eller kommende nationale bestemmelser eller i den nuværende eller kommende nationale retspraksis med hensyn til tjenesteydernes civil- og strafferetlige ansvar, når de optræder som formidlere, er til hinder for et velfungerende indre marked, især fordi det hindrer udviklingen af de grænseoverskridende tjenester og medfører konkurrencefordrejning; tjenesteyderne har i visse tilfælde en pligt til at handle for at undgå eller bringe ulovlig virksomhed til ophør; bestemmelserne i nærværende direktiv bør udgøre et passende grundlag for at udarbejde hurtige og pålidelige ordninger, som gør det muligt at trække ulovlig information tilbage og forhindre adgangen hertil; sådanne ordninger bør udarbejdes ved frivillige aftaler mellem alle berørte parter; det er i alle de parter interesse, som deltager i levering af informationssamfundets tjenester, at vedtage og anvende sådanne ordninger; ansvarsbestemmelserne i dette direktiv bør ikke være til hinder for, at de forskellige berørte parter udvikler og faktisk gennemfører tekniske beskyttelses- og identifikationssystemer;
- 17) hver medlemsstat bør i givet fald tilpasse lovgivning, der vil kunne hindre anvendelsen af regler om udenretslig bilægning af tvister ad hensigtsmæssig

⁴¹ EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29.

⁴² EFT L 250 af 19.9.1984, s. 17.

⁴³ EFT L 290 af 23.10.1997, s. 18.

⁴⁴ EFT L 42 af 12.2.1987, s. 48.

⁴⁵ EFT L 101 af 1.4.1998, s. 17.

⁴⁶ EFT 158 af 23.6.1990, s. 59.

⁴⁷ EFT L 80 af 18.3.1998, s. 27.

elektronisk vej; resultatet af denne tilpasning skal være reelt og faktisk gøre det muligt retligt og i praksis at få sådanne regler til at fungere, herunder i situationer på tværs af landegrænser; de udenretslige organer til bilæggelse af forbrugstvister skal overholde visse væsentlige principper som nærmere angivet i Kommissionens henstilling 98/257/EF af 30. marts 1998 om de principper, der finder anvendelse på organer med ansvar for udenretslig bilæggelse af tvister på forbrugsområdet⁴⁸;

- 18) det er nødvendigt at holde visse former for virksomhed uden for direktivets anvendelsesområde, da den frie bevægelighed for tjenesteydelser ikke på nuværende tidspunkt kan sikres i henhold til traktaten eller gældende afledt fællesskabsret; dette berører ikke eventuelle retsakter, som vil være nødvendige for et velfungerende indre marked; skatter og afgifter, især moms, som pålægges en stor del af de tjenesteydelser, der omhandles i dette direktiv, skal holdes uden for direktivets anvendelsesområde, og Kommissionen har i denne forbindelse ligeledes til hensigt at udvide anvendelsen af princippet om beskatning på oprindelsesstedet hvad angår levering af tjenesteydelser inden for det indre marked, således at der kan sikres en overordnet sammenhæng;
- 19) hvad angår undtagelsen i nærværende direktiv, bør kontraktforpligtelser i forbrugerkontrakter fortolkes som omfattende oplysninger om de væsentlige faktorer i kontraktindholdet, herunder forbrugerrettighederne, som har afgørende betydning for beslutningen om at indgå en kontrakt;
- 20) direktivet bør ikke finde anvendelse på ydelser fra tjenesteydere, etableret i tredjelande; da den elektroniske handel er af global dimension, bør det sikres, at Fællesskabets bestemmelser er i overensstemmelse med de internationale regler; direktivet bør ikke berøre resultaterne af de igangværende drøftelser i de internationale organisationer (WTO, OECD, UNCITRAL) om de retlige aspekter; det samme gælder drøftelserne i Global Business Dialogue, der er iværksat på grundlag af Kommissionens meddelelse af 4. februar 1998 "Globaliseringen og informations-samfundet. Der må stærkere international samordning til"⁴⁹;
- 21) medlemsstaterne bør sørge for, at der ved gennemførelsen af Fællesskabets retsakter i national ret træffes forholdsregler, som bevirker, at fællesskabsretten gennemføres lige så effektivt og strengt som deres nationale ret;
- 22) vedtagelsen af dette direktiv bør ikke hindre, at medlemsstaterne tager hensyn til de forskellige sociale, samfundsmæssige og kulturelle virkninger af informations-samfundets opståen, og bør heller ikke gribe ind i de kulturpolitiske foranstaltninger, især på det audiovisuelle område, som medlemsstaterne i henhold til fællesskabsretten måtte vedtage under hensyn til deres sproglige mangfoldighed, de nationale og regionale særpræg samt deres kulturarv; udviklingen af informations-samfundet bør under alle omstændigheder sikre de europæiske borgere behørig adgang til den europæiske kulturarv i et digitalt miljø;

⁴⁸ EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

⁴⁹ KOM(1998) 50 endelig udg.

- 23) Ministerrådet understregede i sin resolution af 3. november 1998 om forbrugerdimensionen i informationssamfundet, at forbrugerbeskyttelsen fortjener en særlig opmærksomhed i denne forbindelse; Kommissionen vil undersøge, hvorvidt gældende lovgivning om forbrugerbeskyttelse ikke allerede indeholder fyldestgørende beskyttelse med henblik på informationssamfundet; den skal i givet fald påvise eventuelle mangler i denne lovgivning og de aspekter, hvor supplerende foranstaltninger måtte vise sig nødvendige; Kommissionen skal i givet fald udarbejde specifikke supplerende forslag med henblik på afhjælpning af de mangler, den måtte påvise;
- 24) dette direktiv bør ikke berøre Rådets forordning (EØF) nr. 2299/89 af 24. juli 1989 om en adfærdskodeks for edb-reservationssystemer⁵⁰, ændret ved forordning (EØF) nr. 3089/93⁵¹;
- 25) ifølge Rådets forordning (EF) nr. 2027/97⁵² og Warszawa-konventionen af 12. oktober 1929 har luftfartselskaberne forskellige forpligtelser med hensyn til de oplysninger, de skal give til deres passagerer, bl.a. om luftfartselskabernes ansvar; nærværende direktiv bør ikke berøre kravene i disse to retsakter -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Kapitel I - Almindelige bestemmelser

Artikel 1 - Formål og anvendelsesområde

1. Dette direktiv har til formål at sikre et velfungerende indre marked, særlig den frie bevægelighed for informationssamfundets tjenester mellem medlemsstaterne.
2. Ved dette direktiv foretages der, for så vidt det er nødvendigt for at nå det i stk. 1 omhandlede mål, en tilnærmelse af de nationale bestemmelser, der finder anvendelse på de tjenester i informationssamfundet, som vedrører bestemmelserne om det indre marked, tjenesteydernes etablering, kommerciel kommunikation, elektroniske kontrakter, formidleransvar, adfærdskodekser, udenretslig bilæggelse af tvister, klageadgang og samarbejde mellem medlemsstaterne.
3. Dette direktiv supplerer den fællesskabsret, der finder anvendelse på informationssamfundets tjenester, uden at det berører det nuværende niveau for beskyttelse af folkesundheden og forbrugeren som indført ved Fællesskabets retsakter, herunder de retsakter, der er udstedt med henblik på det indre markeds funktion.

⁵⁰ EFT L 220 af 29.7.1989, s. 1.

⁵¹ EFT L 278 af 11.11.1993, s. 1.

⁵² EFT L 285 af 17.10.1997, s. 1.

Artikel 2 - Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- a) **"informationssamfundets tjenester"**: enhver tjeneste, der normalt ydes mod betaling, og som teleformidles ad elektronisk vej på individuel anmodning fra en tjenestemodtager;

med henblik på denne definition forstås ved:

- "teleformidling": at en tjeneste ydes, uden at parterne er til stede samtidig
 - "ad elektronisk vej": at en tjeneste fra afsendelsesstedet sendes og på bestemmelsesstedet modtages ved hjælp af elektronisk databehandlingsudstyr (herunder digital komprimering) og datalagringsudstyr, og som udelukkende sendes, rutes og modtages via tråd, radio, optiske midler eller andre elektromagnetiske midler
 - "på individuel anmodning fra en tjenestemodtager": at en tjeneste ydes ved transmission af data på individuel anmodning
- b) **"tjenesteyder"**: enhver fysisk eller juridisk person, som leverer en tjeneste i informationssamfundet
- c) **"etableret tjenesteyder"**: en tjenesteyder, som faktisk udøver en økonomisk aktivitet i et ubegrænset tidsrum ved hjælp af en fast indretning. Det forhold, at der findes og anvendes tekniske og teknologiske hjælpemidler, der benyttes til at levere tjenesten, medfører ikke, at tjenesteyderen er etableret
- d) **"tjenestemodtager"**: enhver fysisk eller juridisk person, som, uanset om det er til erhvervsmæssig brug eller ej, anvender en tjeneste i informationssamfundet, bl.a. for at søge i eller gøre informationen tilgængelig;
- e) **"kommerciel kommunikation"**: alle former for kommunikation bestemt til direkte eller indirekte at fremme afsætning af goder eller tjenester eller til etablering af et image for en virksomhed, en organisation eller en person, som udøver handels-, industri- eller håndværksvirksomhed eller et liberalt erhverv. Som kommerciel kommunikation som sådan anses ikke:
- de navne og adresser, som gør det muligt at få direkte adgang til denne virksomheds, organisations eller persons virksomhed, herunder et domæne-navn eller en e-post-adresse,
 - kommunikation vedrørende en virksomheds, organisations eller persons goder, tjenester eller image udarbejdet uafhængigt af denne, især uden finansiel modydelse

- f) *"koordineret område"*: de krav, der gælder for informationssamfundets tjenesteydere og informationssamfundets tjenester.

Artikel 3 - Det indre marked

1. Hver medlemsstat påser, at de tjenester i informationssamfundet, som leveres af en tjenesteyder, etableret på medlemsstatens område, er i overensstemmelse med de nationale bestemmelser, der finder anvendelse i denne medlemsstat på det område, der er koordineret ved dette direktiv.
2. Medlemsstaterne kan ikke af grunde, der henhører under det område, der er koordineret ved dette direktiv, begrænse den frie bevægelighed for tjenester i informationssamfundet fra en anden medlemsstat.
3. Stk. 1 anvendes kun på bestemmelserne i artikel 9, 10 og 11, i det omfang lovgivningen i den pågældende medlemsstat finder anvendelse i henhold til dens internationalprivatretnlige regler.

Kapitel II - Principper

Afdeling 1 - Bestemmelser om etablering og oplysninger

Artikel 4 - Princippet om, at der ikke kræves forhåndsgodkendelse

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at adgangen til aktiviteten som tjenesteyder i informationssamfundet ikke kan underlægges krav om forudgående godkendelse eller ethvert andet krav, der indebærer, at denne adgang afhænger af en beslutning, foranstaltning eller en særlig handling fra en myndigheds side.
2. Stk. 1 berører ikke godkendelsesordninger, som ikke særligt og udelukkende vedrører informationssamfundets tjenester, eller som er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/13/EF⁵³.

Artikel 5 - Generel oplysningspligt

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at informationssamfundets tjenester skal gøre det muligt for modtagerne og de kompetente myndigheder let, direkte og vedvarende at få adgang til følgende oplysninger:
 - a) tjenesteyderens navn
 - b) den adresse, hvor tjenesteyderen er etableret
 - c) de navne og adresser, som gør det muligt hurtigt at kontakte tjenesteyderen og at kommunikere direkte og konkret med denne, herunder tjenesteyderens e-post-adresse

⁵³ EFT L 117 af 7.5.1997, s. 15.

- d) det register, hvor tjenesteyderen er registreret, og dennes registreringsnummer i registeret, hvis tjenesteyderen er optaget i et handelsregister
 - e) den aktivitet der er omfattet af den godkendelse, der er modtaget af tjenesteyderen, og navn og adresse på den myndighed, der har udstedt godkendelsen, hvis den pågældende aktivitet er omfattet af en godkendelsesordning
 - f) med hensyn til lovregulerede erhverv
 - den erhvervssammenslutning eller tilsvarende institution, hvor tjenesteyderen er registreret, hvis denne er registreret i en sådan sammenslutning eller institution
 - den erhvervsbetegnelse, der er tildelt i etableringsmedlemsstaten, den erhvervsregulering, der gælder i etableringsmedlemsstaten, samt de medlemsstater, hvori informationssamfundets tjenester regelmæssigt leveres
 - g) det momsnummer, hvorunder tjenesteyderen er registreret hos skatte- og afgiftsmyndighederne, hvis tjenesteyderen udøver en momspligtig virksomhed.
2. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at priserne på informations-samfundets tjenester skal angives præcist og entydigt.

Afdeling 2 - Kommerciel kommunikation

Artikel 6 - Oplysningspligt

Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at den kommercielle kommunikation skal overholde følgende betingelser:

- a) den kommercielle kommunikation skal klart kunne identificeres som sådan
- b) den fysiske eller juridiske person, for hvis regning den kommercielle kommunikation foretages, skal klart kunne identificeres
- c) reklametilbud som rabatter, præmier og tilgift skal, når de er tilladt, klart kunne identificeres som sådanne, og betingelserne for at opnå dem skal være let tilgængelige og fremlægges præcist og utvetydigt
- d) konkurrencer eller spil i reklameøjemed skal, hvor de er tilladt, klart kunne identificeres som sådanne, og betingelserne for deltagelse skal være let tilgængelige og fremlægges præcist og entydigt.

Artikel 7 - Uopfordret kommerciel kommunikation

Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at uopfordret kommerciel kommunikation via elektronisk post klart og utvetydigt skal være angivet som sådan, når modtageren modtager den.

Artikel 8 - Lovregulerede erhverv

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning om kommerciel kommunikation inden for lovregulerede erhverv, at erlæggelse af informationssamfundets tjenester er tilladt under overholdelse af faglige regler om uafhængighed, værdighed, faglig etik samt tavshedspligt og loyalitet over for klienter og fagfæller.
2. Medlemsstaterne og Kommissionen opfordrer faglige sammenslutninger og organisationer til at udarbejde adfærdskodekser på fællesskabsplan for nærmere at angive, hvilke oplysninger der kan gives med henblik på erlæggelse af informationssamfundets tjenester i overensstemmelse med stk. 1.
3. Når det er nødvendigt for at sikre, at det indre marked fungerer, og i betragtning af de adfærdskodekser, der gælder på fællesskabsplan, kan Kommissionen efter proceduren i artikel 23 præcisere de i stk. 2 omhandlede oplysninger.

Afdeling 3 - Elektroniske kontrakter

Artikel 9 - Behandling af elektroniske kontrakter

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at deres lovgivning gør det muligt at indgå kontrakter ad elektronisk vej. Medlemsstaterne sikrer sig bl.a., at det retssystem, der finder anvendelse på kontraktforholdet, hverken er til hinder for den faktiske anvendelse af elektroniske kontrakter, eller fører til, at sådanne kontrakter på grund af den omstændighed, at de er indgået elektronisk, mister deres virkning og retlige gyldighed.
2. Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1 ikke finder anvendelse på følgende kontrakter:
 - a) kontrakter, som kræver medvirken af en notar
 - b) kontrakter, som for at være gyldige kræver registrering hos en offentlig myndighed
 - c) familieretlige kontrakter
 - d) arveretlige kontrakter.
3. Listen i stk. 2 over kontraktkategorier kan ændres af Kommissionen efter proceduren i artikel 23.

4. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen den fuldstændige liste over kontraktkategorier, der er omfattet af undtagelsen i stk. 2.

Artikel 10 - Oplysningspligt

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at betingelserne for indgåelse af en elektronisk kontrakt skal forklares klart og utvetydigt forud for kontraktens indgåelse af tjenesteyderen, medmindre parterne er erhvervsdrivende og har aftalt andet. Oplysningerne skal bl.a. omfatte:
 - a) de forskellige led i forbindelse med kontraktens indgåelse
 - b) oplysninger, om den indgåede kontrakt opbevares eller ej, og adgangen til kontrakten
 - c) mulighederne for at rette indtastningsfejl.
2. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at de forskellige led i forbindelse med indgåelse af en elektronisk kontrakt skal fastlægges således, at det sikres, at der foreligger et fuldstændigt og klart samtykke fra parterne.
3. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at tjenesteydere, medmindre parterne er erhvervsdrivende og har aftalt andet, skal angive de eventuelle adfærdskodekser, de er underlagt, samt de navne og adresser, der gør det muligt at få adgang til disse kodekser ad elektronisk vej.

Artikel 11 - Tidspunktet for kontraktens indgåelse

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at der, medmindre parterne er erhvervsdrivende og har aftalt andet, gælder følgende principper, når det kræves af en tjenestemodtager, at denne giver udtryk for sit samtykke ved hjælp af teknologiske hjælpemidler, så som at klikke på en ikon for at acceptere et tilbud fra en tjenesteyder:
 - a) kontrakten er indgået, når tjenestemodtageren:
 - ad elektronisk vej fra tjenesteyderen har modtaget en bekræftelse for modtagelsen af tjenestemodtagerens accept, og
 - har bekræftet modtagelsen af modtagelsesbekræftelsen
 - b) modtagelsesbekræftelsen anses for at være modtaget, og bekræftelsen anses for at være afgivet, når de parter, til hvilke de er rettet, kan få adgang hertil
 - c) tjenesteyderens modtagelsesbekræftelse og tjenestemodtagerens bekræftelse skal sendes hurtigst muligt.

2. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at tjenesteyderen, medmindre parterne er erhvervsdrivende og har aftalt andet, skal stille hensigtsmæssige midler til rådighed for tjenestemodtageren, så denne kan få kendskab til og rette sine indtastningsfejl.

Afdeling 4 - Formidleransvar

Artikel 12 - Ren formidling ("mere conduit")

1. Ved levering af en tjeneste i informationssamfundet i form af transmission på et kommunikationsnet af information, der leveres af tjenestemodtageren, eller levering af adgang til kommunikationsnettet fastsætter medlemsstaterne i deres lovgivning, at yderen af en sådan tjeneste ikke er ansvarlig for den transmitterede information, dog bortset fra det forhold, at der kræves nedlagt forbud, forudsat at tjenesteyderen:
 - a) ikke selv foretager transmissionen,
 - b) ikke udvælger modtageren af transmissionen, og
 - c) ikke udvælger og ikke ændrer den transmitterede information.
2. Den i stk. 1 omhandlede transmission og levering af adgang omfatter automatisk, mellemliggende og transient oplagring af transmitteret information, forudsat at denne oplagring udelukkende tjener til udførelse af transmission på kommunikationsnettet, og dens varighed ikke overskrider den tid, der med rimelighed kan antages at være nødvendig til transmissionen.

Artikel 13 - Oplagringsform, "Caching"

Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en tjeneste i informationssamfundet, der består i transmission på et kommunikationsnet af information, der leveres af en tjenestemodtager, dog bortset fra det forhold, at der kræves nedlagt forbud, ikke pådrager sig ansvar for automatisk, mellemliggende og midlertidig oplagring af denne information foretaget alene med det formål at gøre senere transmission af informationen på anmodning af andre tjenestemodtagere mere effektiv, forudsat at

- a) tjenesteyderen ikke ændrer informationen
- b) tjenesteyderen overholder betingelserne for adgang til informationen
- c) tjenesteyderen overholder reglerne om ajourføring af informationen, angivet på en sådan måde, at det er i overensstemmelse med industriens standarder
- d) tjenesteyderen ikke gør indgreb i den teknologi, som er i overensstemmelse med industriens standarder, og som anvendes med det formål at få data om anvendelsen af informationen, og

- e) tjenesteyderen straks tager skridt til at trække informationen tilbage eller gøre adgang hertil umulig, når han får konkret kendskab til, at
- informationen er blevet trukket tilbage derfra, hvor den oprindeligt befandt sig på nettet
 - adgang til informationen er blevet gjort umulig
 - en kompetent myndighed har krævet informationen trukket tilbage eller adgangen hertil forbudt.

Artikel 14 - Oplagring

1. Medlemsstaterne fastsætter i deres lovgivning, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en tjeneste i informationssamfundet, der består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar, bortset fra tilfælde, hvor der kræves nedlagt forbud for information oplagret på anmodning af en tjenestemodtager, forudsat at
 - a) tjenesteyderen ikke har konkret kendskab til, at aktiviteten er ulovlig, og, for så vidt angår erstatningskrav, ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf det fremgår, at aktiviteten er ulovlig,
 - b) tjenesteyderen fra det øjeblik, han har et sådant kendskab, straks tager skridt til at trække informationen tilbage eller gøre adgang hertil umulig.
2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, når tjenestemodtageren handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol.

Artikel 15 - Ingen tilsynsforpligtelse

1. Med hensyn til levering af de i artikel 12 og 14 omhandlede tjenester pålægger medlemsstaterne ikke tjenesteyderne en generel forpligtelse til at føre tilsyn med den information, de fremsender eller oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at efterforske forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed.
2. Stk. 1 berører ikke enhver målrettet og midlertidig tilsynsvirksomhed, som kræves af de nationale judicielle myndigheder i henhold til national lovgivning, når det er nødvendigt af hensyn til statens sikkerhed, forsvaret, den offentlige sikkerhed og til forebyggelse, efterforskning, afsløring og forfølgning i straffesager.

Kapitel III - Iværksættelse

Artikel 16 - Adfærdskodekser

1. Medlemsstaterne og Kommissionen opfordrer til, at

- a) erhvervssammenslutninger eller -organisationer på fællesskabsplan udarbejder adfærdskodekser, som skal bidrage til, at artikel 5-15 anvendes efter hensigten
 - b) udkast til adfærdskodekser på nationalt eller fællesskabsplan fremsendes til Kommissionen, for at denne kan undersøge, om de er forenelige med fællesskabsretten
 - c) der er elektronisk adgang til adfærdskodekserne på fællesskabsprogene
 - d) erhvervssammenslutningerne eller -organisationerne forelægger medlemsstaterne og Kommissionen evalueringer af anvendelsen af deres adfærdskodekser og deres indvirkning på praksis, brug og sædvaner i forbindelse med elektronisk handel.
2. Forbrugersammenslutninger skal i spørgsmål, der kan vedrøre dem, inddrages i udarbejdelsen og iværksættelsen af adfærdskodekser, der udarbejdes som led i stk. 1, litra a).

Artikel 17 - Udenretslig bilæggelse af tvister

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at deres lovgivning i tilfælde af uenighed mellem en tjenesteyder og en modtager af en tjeneste i informationssamfundet gør det muligt faktisk at anvende ordninger for udenretslig bilæggelse af tvisten, herunder ad hensigtsmæssig elektronisk vej.
2. Medlemsstaterne drager omsorg for, at organer til udenretslig bilæggelse af forbrugstvister under overholdelse af fællesskabsretten anvender principperne om uafhængighed og åbenhed, kontradiktion og effektiv fremgangsmåde, samt om afgørelsens lovlighed, om partsfrihed og om retten til repræsentation.
3. Medlemsstaterne tilskynder organerne for udenretslig bilæggelse af tvister til at holde Kommissionen underrettet om de afgørelser, de træffer vedrørende informationssamfundets tjenester, og om alle andre oplysninger om praksis, brug og sædvaner i forbindelse med elektronisk handel.

Artikel 18 - Søgsmålsadgang

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at klager over virksomhed i forbindelse med informationssamfundets tjenester effektivt kan indbringes for domstolene med henblik på hurtigst muligt ved en sag om foreløbige forholdsregler at bringe den påståede overtrædelse til ophør og forhindre, at der opstår yderligere skade for de berørte interesser.
2. Forhold, der strider mod nationale bestemmelser til gennemførelse af artikel 5-15 i dette direktiv, og som er til skade for forbrugernes interesser, udgør en

overtrædelse som omhandlet i artikel 1, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF⁵⁴.

Artikel 19 - Samarbejde mellem myndighederne

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at deres kompetente myndigheder råder over de kontrol- og undersøgelsesbeføjelser, der er nødvendige for, at dette direktiv iværksættes effektivt. Medlemsstaterne drager omsorg for, at tjenesteyderne giver de nationale myndigheder de nødvendige oplysninger.
2. Medlemsstaterne drager omsorg for, at deres kompetente myndigheder samarbejder med de nationale myndigheder i andre medlemsstater og med henblik herpå udpeger en kontaktperson, hvis navn og adresse meddeles til de øvrige medlemsstater og til Kommissionen.
3. Medlemsstaterne yder hurtigst muligt den bistand og giver de oplysninger, der kræves af en myndighed i en anden medlemsstat eller af Kommissionen, herunder ad hensigtsmæssig elektronisk vej.
4. Medlemsstaterne opretter i deres administration kontaktpunkter, hvortil der er adgang ad elektronisk vej, og hos hvilke tjenestemodtagerne og tjenesteyderne kan henvende sig for, at
 - a) få oplysninger om deres rettigheder og pligter i kontraktforhold,
 - b) få navne og adresser på de myndigheder, organisationer eller sammenlutninger, hos hvilke tjenestemodtagerne kan få oplysninger om deres rettigheder eller indgive klage, og
 - c) få bistand i tilfælde af tvist.
5. Medlemsstaterne drager omsorg for, at de kompetente myndigheder underretter Kommissionen om de afgørelser, som træffes i sager eller tvist om informations-samfundets tjenester, samt om praksis, brug og sædvaner i forbindelse med elektronisk handel.
6. De nærmere regler om samarbejde mellem de nationale myndigheder som omhandlet i stk. 2-5 fastsættes af Kommissionen efter proceduren i artikel 23.
7. Medlemsstaterne kan anmode Kommissionen om at hasteindkalde det i artikel 23 omhandlede udvalg til behandling af vanskeligheder i forbindelse med anvendelsen af artikel 3, stk. 1.

⁵⁴ EFT L 166 af 11.6.1998, s. 51.

Artikel 20 - Elektroniske kommunikationsveje

Kommissionen kan efter proceduren i artikel 23 træffe foranstaltninger for at sikre velfungerende elektroniske kommunikationsveje mellem medlemsstaterne som omhandlet i artikel 17, stk. 1 og artikel 19, stk. 3 og 4.

Artikel 21 - Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter den sanktionsordning, der skal finde anvendelse på overtrædelse af de nationale bestemmelser, der udstedes i henhold til dette direktiv, og træffer alle de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre gennemførelsen af dem. De således fastsatte sanktioner skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen disse bestemmelser senest på det i artikel 25 nævnte tidspunkt og enhver senere ændring snarest muligt.

Kapitel IV – Udelukkelse fra anvendelsesområdet og undtagelser

Artikel 22 – Udelukkelse fra anvendelsesområdet og undtagelser

1. Dette direktiv finder ikke anvendelse på:
 - a) det fiskale område
 - b) det område, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF⁵⁵
 - c) aktiviteter inden for informationssamfundets tjenester som omhandlet i bilag I. Listen over disse former for aktivitet kan ændres af Kommissionen efter proceduren i artikel 24.
2. Artikel 3 finder ikke anvendelse på de i bilag II omhandlede områder.
3. Som undtagelse fra artikel 3, stk. 2, og med forbehold af søgsmål, kan medlemsstaterne under overholdelse af fællesskabsretten træffe foranstaltninger til begrænsning af den frie bevægelighed for en tjeneste i informationssamfundet, forudsat at følgende bestemmelser overholdes:
 - a) foranstaltningerne skal:
 - (i) være nødvendige af en af følgende grunde:
 - ufravigelige retsgrundsætninger, især beskyttelsen af mindreårige, eller bekæmpelse af tilskyndelse til racehad eller til forfølgelse på grund af køn, religion eller nationalitet

⁵⁵ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

- sundhedsbeskyttelse
 - den offentlige sikkerhed
 - forbrugerbeskyttelse
- (ii) træffes over for en tjeneste i informationssamfundet, som krænker de under (i) omhandlede mål, eller som udgør en alvorlig og tungtvejende risiko for en krænkelse af disse mål
- (iii) stå i et rimeligt forhold til disse mål;
- b) medlemsstaterne skal forud have:
- opfordret den i artikel 3, stk. 1, omhandlede medlemsstat til at træffe foranstaltninger, og sådanne foranstaltninger er ikke blevet truffet, eller de har ikke været tilstrækkelige
 - meddelt Kommissionen og den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret, at den har til hensigt at træffe sådanne foranstaltninger;
- c) medlemsstaterne kan i deres lovgivning fastsætte, at de i litra b) nævnte betingelser ikke finder anvendelse i hastende tilfælde. Foranstaltningerne skal i så fald hurtigst muligt med angivelse af grundene til, at medlemsstaten finder, at der er tale om et hastende tilfælde, meddeles Kommissionen og den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret;
- d) Kommissionen kan træffe afgørelse om, hvorvidt foranstaltningerne er i overensstemmelse med fællesskabsretten. Er afgørelsen negativ, skal medlemsstaten undlade at træffe de påtænkte foranstaltninger eller straks bringe allerede trufne foranstaltninger til ophør.

Kapitel V - Rådgivende udvalg og afsluttende bestemmelser

Artikel 23 - Udvalg

Kommissionen bistås af et rådgivende udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster, i givet fald ved afstemning.

Udtalelsen optages i mødeprotokollen, derudover har hver medlemsstat ret til at anmode om, at dens holdning indføres i mødeprotokollen.

Kommissionen tager størst mulig hensyn til udvalgets udtalelse. Den underretter udvalget om, hvorledes den har taget hensyn til dets udtalelse.

Artikel 24 - Rapport

Senest tre år efter dette direktivs ikrafttræden og derpå hvert andet år forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af dette direktiv tillige med eventuelle forslag til tilpasning af det til udviklingen i informationssamfundets tjenester.

Artikel 25 - Gennemførelse

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden for et år fra dets ikrafttræden. De giver meddelelse herom til Kommissionen.

Når medlemsstaterne vedtager disse bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning vedtages af medlemsstaterne.

Artikel 26 - Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Artikel 26 - Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

BILAG I

Aktiviteter, der ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde

Aktiviteter inden for informationssamfundets tjenester som omhandlet i artikel 22, stk. 1, men som ikke er omfattet af dette direktiv:

- notarvirksomhed
- repræsentation og forsvar af en klient for retten
- spil om penge med undtagelse af spil med henblik på kommerciel kommunikation.

BILAG II Undtagelser fra artikel 3

Områder som omhandlet i artikel 22, stk. 2, men som artikel 3 ikke finder anvendelse på:

- ophavsret, ophavsretsbeslægtede rettigheder, rettigheder som omhandlet i direktiv 87/54/EØF⁵⁶ og i direktiv 96/9/EØF⁵⁷, samt industrielle ejendomsrettigheder
- udstedelse af elektroniske penge af institutter, for hvilke medlemsstaterne har anvendt en af undtagelserne i artikel 7, stk. 1, i direktiv .././EF⁵⁸
- artikel 44, stk. 2, i direktiv 85/611/EØF⁵⁹
- artikel 30 og afsnit V i direktiv 92/49/EØF⁶⁰, afsnit IV i direktiv 92/96/EØF⁶¹, artikel 7 og 8 i direktiv 88/357/EØF⁶² og artikel 4 i direktiv 90/619/EØF⁶³
- kontraktforpligtelser i forbindelse med forbrugerkontrakter
- uopfordret kommerciel kommunikation via elektronisk post eller via tilsvarende individuel kommunikation.

⁵⁶ Rådets direktiv af 16. december 1986 om retlig beskyttelse af halvlederprodukters topografi; EFT L 24 af 27.1.1987, s. 36.

⁵⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser (databasédirektivet), EFT L 77 af 27.3.1996, s. 20.

⁵⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv [om adgang til elektroniske pengeinstitutter og overvågning af dem].

⁵⁹ Rådets direktiv af 20. december 1985 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter); EFT L 375 af 31.12.1985, s. 3, senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/26/EF, EFT L 168 af 18.7.1995, s. 7.

⁶⁰ Rådets direktiv af 18. juni 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring og om ændring af direktiv 73/239/EØF og 88/357/EØF (tredje skadesforsikringsdirektiv) EFT L 228 af 11.8.1992, s. 1, ændret ved direktiv 95/26/EF.

⁶¹ Rådets direktiv af 10. november 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte livsforsikringsvirksomhed og om ændring af direktiv 79/267/EØF og 90/619/EØF (tredje livsforsikringsdirektiv), EFT L 360 af 9.12.1992, s. 1, ændret ved direktiv 95/26/EF.

⁶² Rådets andet direktiv 88/357/EØF af 22. juni 1988 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring, om fastsættelse af bestemmelser, der kan lette den faktiske gennemførelse af den frie udveksling af tjenesteydelser, og om ændring af direktiv 73/239/EØF, EFT L 172 af 4.7.1988, s. 1, senest ændret ved direktiv 92/49/EØF.

⁶³ Rådets direktiv af 8. november 1990, om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte livsforsikringsvirksomhed, om fastsættelse af bestemmelser, der kan lette den faktiske gennemførelse af den fri udveksling af tjenesteydelser, og om ændring af direktiv 79/267/EØF, EFT L 330 af 29.11.1990, s. 50, ændret ved direktiv 92/96/EØF.

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse retlige aspekter af elektronisk handel i det indre marked.

2. BUDGETPOST

Ingen, udelukkende driftsudgifter.

3. RETSGRUNDLAG

Artikel 57-66 og 100 A i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab eller efter ikrafttrædelse af Amsterdam-traktaten: artikel: 47-55 og 95.

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

4.1 Foranstaltningens generelle formål

Elektronisk handel giver Fællesskabet en enestående mulighed for at fremme den økonomiske vækst, forbedre den europæiske industris konkurrenceevne og tilskynde til investeringer i innovation og skabelse af nye arbejdspladser. For at kunne udnytte denne mulighed fuldt ud er det dog nødvendigt at afhjælpe de mange retlige hindringer, der stadig hæmmer onlinelevering af tjenesteydelser - som er særlig vigtig for den grænseoverskridende handel og SMV'er. Forslaget har til formål at fjerne disse hindringer og dermed sikre, at borgerne og virksomhederne i EU får fuldt udbytte af udviklingen inden for elektronisk handel i Europa.

I sin meddelelse fra 1997 om elektronisk handel⁶⁴ havde Kommissionen fastsat et klar mål, nemlig inden år 2000 at fastlægge en sammenhængende retlig ramme på europæisk plan. Det er hensigten med dette forslag. Det bygger på - og er et supplement til - en række andre initiativer⁶⁵, der ligeledes tilsigter at fjerne de eksisterende retlige hindringer; samtidig skal direktivet sikre overholdelse af almene hensyn, navnlig et højt forbrugerbeskyttelsesniveau. Der er desuden taget hensyn til de drøftelser, der føres på internationalt plan, så forslaget vil sikre, at Fællesskabet kommer til at spille en vigtig rolle under internationale forhandlinger og yde et væsentligt bidrag ved udarbejdelse af en global politik for elektronisk handel.

Forslaget bygger på de retningslinjer, Kommissionen har fastlagt i sin meddelelse fra 1997. Den har valgt en enkel og fleksibel fremgangsmåde under stadig udvikling og lagt særlig vægt på Internets særlige beskaffenhed, de berørte parters medbestemmelse

⁶⁴ "Et europæisk initiativ inden for elektronisk handel", KOM(97) 157 endelig udg., 16.4.1997.

⁶⁵ Blandt de seneste kan nævnes direktivet om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, om beskyttelse af personoplysninger og om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg samt forslagene til direktiv om retlig beskyttelse af adgangsstyrede og adgangsstyrende tjenester, om elektroniske signaturer, om ophavsret og beslægtede rettigheder og om e-penge.

og selvregulering. Nærheds- og proportionalitetsprincippet er blevet fulgt, idet forslaget alene omhandler spørgsmål, hvor der er behov for handling fra Fællesskabets side. Disse spørgsmål blev allerede fremhævet i meddelelsen fra 1997 og siden hen godkendt af Europa-Parlamentet⁶⁶. De er genstand for drøftelser på nationalt og internationalt plan og for øjeblikket til behandling hos erhvervslivet og de øvrige berørte parter.

På forskellige områder hersker der for øjeblikket usikkerhed om, hvorledes de gældende retsfor skrifter skal anvendes på onlinelevering af tjenesteydelser. Der er modstridende nationale forskrifter i kraft eller til behandling i de enkelte medlemsstater, og der viser sig nu tilmed forskelle i retspraksis. Forslaget har derfor til formål at fjerne de dermed forbundne hindringer og omhandler fem centrale områder, som tilsammen udgør en sammenhængende ramme for den frie bevægelighed for onlinetjenester. Disse områder er indbyrdes forbundne, idet der kan opstå hindringer for tjenester i forbindelse med elektronisk handel på alle niveauer (fra salg fremme og salg af en vare eller tjenesteydelse til bilæggelse af tvister), og de deraf følgende problemer kan ikke løses uafhængigt af hinanden (en tjenesteyders ansvar kan f.eks. ikke fastslås uden at klarlægge vedkommendes etableringssted). Derfor har Europa-Parlamentet i sin nyligt vedtagne beslutning opfordret Kommissionen til at fremskynde forelæggelsen af et forslag til direktiv, hvor disse spørgsmål behandles i sammenhæng.

Der er tale om følgende fem områder:

- 1) etablering som tjenesteyder i forbindelse med informations samfundets tjenester
- 2) kommerciel kommunikation (f.eks. reklamer og direkte markedsføring)
- 3) indgåelse af onlinekontrakter
- 4) formidleransvar
- 5) gennemførelse af forskrifterne

4.2 Foranstaltningens varighed og nærmere bestemmelser for dens fornyelse

Ikke angivet.

5. KLASSIFIKATION AF UDGIFTERNE

6. UDGIFTERNES ART

⁶⁶ Europa-Parlamentets beslutning (A4-0173/98) om Kommissionens meddelelse "Et europæisk initiativ inden for elektronisk handel", 14.5.1998.

7. FINANSIELLE VIRKNINGER (for del B)

Ingen.

8. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

9. OPLYSNINGER OM COST/EFFECTIVENESS

9.1 Specifikke og kvantificerbare mål, målgruppe

Det foreslåede direktiv om visse retlige aspekter af elektronisk handel har til formål at fremme og sikre et velfungerende indre marked, navnlig gennem fremme af grænseoverskridende levering af onlinetjenester i Fællesskabet.

Hvilket vækstpotentiale der ligger i markedet, fremgår tildels allerede af de aktuelle tendenser. I 1997 blev der i Europa omsat for 1 mia. USD inden for elektronisk handel (7 mia. USD på verdensplan), og de aktuelle tendenser tyder på en forøgelse til 30 mia. USD inden 2001. Det bør dog bemærkes, at sådanne prognoser er baseret på de aktuelle modstridende retlige rammer, og at de derfor undervurderer det reelle vækstpotentiale, der kan opnås, hvis det foreslåede direktiv omsættes til national lovgivning. Der vil blive foretaget større investeringer i den nye tjenestesektor, hvis der sikres udviklingsmuligheder på EU-plan.

9.2 Begrundelse for foranstaltningen

Der er i direktivet taget hensyn til, at elektronisk handel stadig er i sin vorden, at det må sikres, at den ikke hæmmes af forhastede uhensigtsmæssige bestemmelser, og at de berørte parter er i stand til selv at løse mange spørgsmål. Der er derfor valgt en enkel og fleksibel fremgangsmåde under stadig udvikling. Således er det i direktivet fastsat, at alt ikke skal reguleres i alle enkeltheder, men at Kommissionen i visse tilfælde kan vedtage gennemførelsesbestemmelser efter komitologiproceduren. Det foreslåede direktiv foreskriver endvidere, at der nedsættes et udvalg. Høring af udvalget er obligatorisk (artikel 23).

9.3 Overvågning og evaluering af foranstaltningen

Artikel 24 i det foreslåede direktiv om visse retlige aspekter af elektronisk handel fastsætter, at Kommissionen senest tre år efter vedtagelsen af det foreslåede direktiv og derpå hvert andet år forelægger Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af dette direktiv. Kommissionen aflægger beretning for Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg gennem dokumenter udarbejdet af det personale, der skal stå for forvaltning af foranstaltningen. Eventuelle forslag til tilpasning af ordningen kan fremsættes på det tidspunkt.

10. UDGIFTER TIL ADMINISTRATION (BUDGETTETS SEKTION III, DEL A)

Den egentlige tilvejebringelse af de nødvendige administrative ressourcer sker i forbindelse med Kommissionens årlige beslutning om ressourcetildelingen under hensyntagen til det antal stillinger og de supplerende beløb, som budgetmyndigheden bevilger.

10.1 Virkninger for antallet af stillinger

Stillingstype		Personale til forvaltning af foranstaltningen		Heraf		Varighed
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger	Ved anvendelse af eksisterende ressourcer i berørte GD eller tjeneste	Ved anvendelse af yderligere ressourcer	
Tjenestemænd eller midlertidigt ansat personale	A	1		1		Ubestemt
	B	0,5		0,5		
	C	0,5		0,5		
Andre ressourcer						
I alt		2		2		

10.2 Samlede finansielle virkninger af det yderligere personalebehov

Ved at anvende eksisterende ressourcer til forvaltning af foranstaltningen: 2,0 mand/år x 108 000 ECU = 216 000 ECU (beregnet på basis af kapitel A-1, A-2, A-4, A-5 og A-7).

(i 1 000 ECU)

Stillingstype		Personale til forvaltning af foranstaltningen		Beløb
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger	
Tjenestemænd eller midlertidigt ansat personale	A	1 x 108		108
	B	0,5 x 108		54
	C	0,5 x 108		54
Andre bevillinger				
I alt		2,0 x 108		216

10.3 Stigning i andre driftsudgifter som følge af foranstaltningen

(i 1 000 ECU)

Budgetpost (konto og tekst)	Beløb	Beregningsmetode
A - 7031, møder i udvalg, hvis høring er obligatorisk	19,5	Højst to møder om året 15 medlemsstater x 650 ECU x 2 = 19 500
A - 701 Tjenesterejser	9,75	Et endagsbesøg i hver hovedstad i EU = 650 ECU x 15 hovedstæder = 9 750 ECU om året. Det foreslåede direktiv omhandler spørgsmål, der i de enkelte medlemsstater henhører under forskellige nationale ministerier. Der regnes med mindst et bilateralt møde om året med disse ministerier i den pågældende hovedstad.
I alt	29,25	

Bevillingerne vil blive fundet inden for GD XV's eksisterende bevillinger.

KONSEKVENSANALYSE

Forslagets titel: Forslag til direktiv om visse retlige aspekter af elektronisk handel i det indre marked.

Dokumentets referencenummer:

Forslaget

1. *Hvorfor er der i betragtning af nærhedsprincippet behov for en EF-lovgivning på området, og hvad er hovedformålet?*

Kommissionens analyse viser, at:

- (i) størstedelen af den potentielle vækst i investeringerne og beskæftigelsen, som elektronisk handel kan resultere i, er forbundet med grænseoverskridende handel
- (ii) eftersom websteder er tilgængelige overalt i Fællesskabet, udgør de betydelige udgifter til juridiske undersøgelser, fordi medlemsstaterne har modstridende lovgivninger, den største økonomiske hindring, som svækker tilliden til at investere i onlinevirksomhed
- (iii) denne lovgivningsmæssige opsplitning kun kan afhjælpes gennem et europæisk initiativ, som dækker alle led, der deltager i en handels udførelse

Desuden ligger de retlige hindringer, der beskrives i dokumentet, i den gældende lovgivning, således at de ikke kan fjernes ved f.eks. udelukkende at satse på selvregulering i Europa.

For at kunne gennemføre det indre marked for elektronisk handel, så der kan drages fordel af det økonomiske vækstpotentiale og de valgmuligheder, som denne nye form for handel giver forbrugerne, er der derfor behov for et harmoniseringsdirektiv, der omfatter alle informationssamfundets tjenester og hele den økonomiske kæde.

Konsekvenser for virksomhederne

2. *Hvem berøres af forslaget?*

- *Hvilken erhvervssektor berøres?*

Erfaringen og analyser viser, at alle erhvervssektorer og alle led i disses værditilvækstkæde kan drage fordel af elektronisk handel. Forslaget fjerner den retsikkerhed, der er til hinder for at udnytte disse fordele, og skulle derved være en hjælp for enhver virksomhed i en hvilken som helst sektor, som ønsker at udvikle en tjeneste i informationssamfundet.

- *Berøres SMV'er i højere grad end store virksomheder?*

Forslaget vil være til gavn for alle virksomheder, uanset deres størrelse, fordi det omhandler et problem, de alle støder på. Det vil dog især komme små virksomheder til gode. Det skyldes, at de betydelige udgifter til juridiske undersøgelser (som i absolutte tal er lige høje for alle virksomheder i samme sektor), der er nødvendige for at kunne evaluere de for øjeblikket modstridende retlige rammer i Europa, relativt set er langt mere byrdefulde for små virksomheder end for store virksomheder. Det fremgår af en undersøgelse offentliggjort af GD XV i et nyhedsbrev (den såkaldte newsletter survey), at visse små virksomheder påføres så store udgifter, at de har besluttet ikke at iværksætte innovative projekter på området. Fjernes disse urimeligt store udgifter til juridiske undersøgelser, som er nødvendige på grund af den aktuelle retsusikkerhed, vil det tilskynde mange små virksomheder til at drive elektronisk handel og dermed for første gang gøre dem i stand til at udøve grænseoverskridende handel i det indre marked. Endelig bør det bemærkes, at de klare og investeringsvenlige retlige rammer, der ved dette forslag indføres i Europa, vil få mange mikrovirksomheder (selvstændigt erhvervsdrivende) til at drive elektronisk handel.

- *Er de berørte virksomheder koncentreret i bestemte regioner i EF?*

Nej, det vil være en hjælp for virksomheder overalt i EF.

Økonomiske konsekvenser

4. *Hvilke økonomiske virkninger forventes forslaget at få?*

- *For beskæftigelsen?*

Det er umuligt at forudsige, hvor høj vækst i beskæftigelsen forslaget kan resultere i. Det er dog tydeligt, at den aktuelle lovgivningsmæssige opsplitting, der er genstand for dette forslag, hæmmer innovation og er til gavn for nogle få store virksomheder i bestemte tjenestesektorer, som udelukkende bruger elektronisk handel til at indskrænke salgspersonalet i de eksisterende ordrekanaler. Desuden er det klart, at investeringer i elektronisk handel - på grund af den anvendte teknologiske beskaffenhed - på ingen måde er bundet til ét bestemt etableringssted. Vedtages forslaget ikke, er der således fare for, at arbejdspladserne inden for elektronisk handel bliver skabt i mere investeringsvenlige tredjelande for at betjene det europæiske marked fra disse, og at de få eksempler på elektronisk handel i Europa ikke vil medføre øget, men lavere beskæftigelse.

Nærværende forslag sikrer det modsatte. Det letter adgangen til at optage virksomhed, fremmer innovation og bidrager dermed til at skabe arbejdspladser (se bilagets afdeling III).

- *For investeringerne og oprettelsen af nye virksomheder?*

Forslaget vil tilskynde til lancering af nye tjenester i informationssamfundet og investeringer i Europa. Ved at mindske de direkte gennemførelsesomkostninger

(virksomhederne skal ikke overholde alle femten medlemsstaters nationale lovgivning, men bestemmelserne i oprindelseslandet) sikres det, at små innovative virksomheder vil vælge at etablere deres onlinetjenester i Europa. Det fremmer desuden innovation, fordi det ikke vil medføre, at virksomhederne udformer deres nye tjenester i informationssamfundet på en sådan måde, at de er i overensstemmelse med den strengeste (men ikke nødvendigvis mest effektive) af de femten medlemsstaters lovgivning.

- *For virksomhedernes konkurrenceevne?*

Forslaget har en yderst positiv virkning. Det stimulerer konkurrencen ved at give små innovative virksomheder lettere adgang til markedet og gør dermed leverandørerne af elektronisk handel i Europa internationalt konkurrencedygtige på et marked, der er virkelig globalt.

Høring af de berørte kredse

De berørte kredse har endnu ikke fået forslaget forelagt, fordi Kommissionen endnu ikke har vedtaget det. I deres udtalelse om Kommissionens meddelelse "Et europæisk initiativ inden for elektronisk handel" (KOM(97) 157 endelig udg.) støttede både Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg dog, at der for at løse ovennævnte problemer foretages en sådan horisontal europæisk harmonisering som den i meddelelsen foreslåede under hensyntagen til erfaringerne fra gennemførelsen af det indre marked.

Det fremgår endvidere af ovennævnte "newsletter survey", hvor store problemer der endnu ikke har fundet deres løsning i forbindelse med det indre marked. Uformelle tosidede drøftelser med de berørte kredse, herunder de lovregulerede erhverv, har ligeledes vist, at disse støtter den fremgangsmåde, der er valgt i forslaget.